

2019 MAJANDUSAASTA ARUANNE

Nimi	MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fond
Registrikood	80206477
Aadress	Mustamäe tee 46, 10621 Tallinn
Telefon	667 1800
Elektronpost	lkf@lkf.ee
Veebileht	www.lkf.ee
Majandusaasta	1. jaanuar - 31. detsember
Juhatuse esimees	Mart Jesse

SISUKORD

Tegevusaruanne.....	3
Raamatupidamise aastaaruanne	8
Finantsseisundi aruanne	8
Tulude ja kulude aruanne	8
Rahavoogude aruanne	9
Netovara muutuste aruanne.....	9
Raamatupidamise aastaaruande lisad	10
<i>Lisa 1. Ülevaade olulisematest arvestuspõhimõtetest</i>	<i>10</i>
<i>Lisa 2. Juhtkonna olulisemad hinnangud, mida on raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud</i>	<i>20</i>
<i>Lisa 3. Riskid ja nende juhtimine</i>	<i>21</i>
<i>Lisa 4. Raha.....</i>	<i>27</i>
<i>Lisa 5 . Finantsinvesteeringud.....</i>	<i>27</i>
<i>Lisa 6 . Varad edasikindlustuslepingutest</i>	<i>28</i>
<i>Lisa 7. Nõuded kindlustustegevusest ja tegevusest garantiifondina</i>	<i>28</i>
<i>Lisa 8. Materiaalne- ja immateriaalne põhivara</i>	<i>29</i>
<i>Lisa 9. Muud kohustised</i>	<i>29</i>
<i>Lisa 10. Kohustised kindlustustegevusest ja tegevusest garantiifondina.....</i>	<i>29</i>
<i>Lisa 11. Kohustiste ja varade piisavuse test.....</i>	<i>30</i>
<i>Lisa 12. Tulu teenitud kindlustusmaksetest.....</i>	<i>31</i>
<i>Lisa 13. Tulud (va tulu teenitud kindlustusmaksetest, tagasinõuetest)</i>	<i>32</i>
<i>Lisa 14. Kulud</i>	<i>32</i>
<i>Lisa 15. Neto esinenud kahjunõuded (lisa 10)</i>	<i>33</i>
<i>Lisa 16. Kahjude kujunemine</i>	<i>33</i>
<i>Lisa 17. Rendilepingud</i>	<i>34</i>
<i>Lisa 18. CABAS litsentsileping</i>	<i>35</i>
<i>Lisa 19. Tehingud seotud osapooltega.....</i>	<i>35</i>
<i>Lisa 20. Tingimuslikud kohustised</i>	<i>37</i>
Sõltumatu vandeaudiitori aruanne	38
MTÜ Eesti Liikluskindlustuse Fondi müügitulu vastavalt EMTAK 2008-le	39

TEGEVUSARUANNE

Üldandmed

Mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond (LKF) on liikluskindlustuse garantiifond, hüvitusorgan ja Eesti roheline kaardi büroo. LKF tagab liikluskindlustuse süsteemi toimimise, täites liikluskindlustuse seadusest, riigiga sõlmitud halduslepingust ja põhikirjast tulenevaid ülesandeid.

LKFi asutasid kindlustusandjad vastavalt liikluskindlustuse seadusele, ühing registreeriti 29. juunil 2004. aastal. LKF on 1992. aastal asutatud samanimelise avalik-õigusliku isiku õigusjärglane. LKF on registreeritud ja tegutseb Eestis.

LKF

- on kindlustuslepinguta sõiduki sundkindlustaja ning piirikindlustuse kindlustusandja
- hüvitab seaduses ettenähtud juhul liikluskindlustuse juhtumi tõttu tekkinud kahju. Näiteks hüvitab LKF registreerimata ja tuvastamata jäänud mootorsõidukiga tekitatud kahju
- haldab liikluskindlustuse registrit, milles on teave kõikide Eesti sõidukite liikluskindlustuse lepingute ja liikluskindlustuse juhtumite kohta
- täidab teabekeskuse ülesandeid, s.t annab klientidele teavet, kellelt nõuda kahju korral kindlustushüvitist
- on roheline kaardi büroo Eestis, korraldades muu hulgas rahvusvahelise liikluskindlustuse süsteemi toimimist Eestis
- on liikluskindlustuse garantiifond, võttes vajaduse korral üle pankrotistunud liikluskindlustuse kindlustusandja kohustised
- korraldab liikluskindlustuse vaidluste lahendamist liikluskindlustuse lepitusorgani kaudu
- pakub turuüleseid teenuseid nagu liikluskindlustuse kalkulaator, sõiduki remondi normeerimise tarkvara Cabas, liiklusõnnetuste asukohad kaardil jms

LKF on Rohelise Kaardi Büroode Nõukogu (*Council of Bureaux*) liige.

LKF on moodustanud seltsingu MTÜ Eesti Kindlustusseltside Liiduga kindlustussektori koostööülesannete säästlikuks täitmiseks.

Majandustulemused

LKFi 2019. aasta tulemiks kujunes 2 819,7 tuhat eurot kasumit. Eelmise aasta tulem oli 2 207,6 tuhat eurot kasumit. LKFi bilansimaht aruandeperioodi lõpus oli 24 638,3 (2018: 21 487,6) tuhat eurot, mille hulgas netovara suurus oli 19 726,9 (2018: 16 907,2) tuhat eurot.

Põhiliste tegevusvaldkondade panus tulemi kujunemisel oli järgnev:

- piirikindlustus 40,8 (2018: 24,1) tuhat eurot
- investeeringud 153,9 (2018: -8,5) tuhat eurot
- edasikindlustus -47,9 (2018: -29,4) tuhat eurot
- garantiifondi tegevused 2 672,9 (2018: 2 221,4) tuhat eurot.

LKFi liikmemaksude põhiosa suurus oli 3 962,6 (2018: 4 002,2) tuhat eurot. Investeeringute tootlus lunastumiseni oli 0,43% (2018: 0,45%). Finantsinvesteeringute portfelli maht oli perioodi lõpus 7 689,3 (aasta alguses 7 668,8) tuhat eurot.

2019. juhtumiaasta garantiifondi nõuete summa oli 675,8 (2018: 943,9) tuhat eurot, olles aastaeelarves prognoositust poole väiksem. Tulemust mõjutas prognoositust väiksem kahjujuhtumite arv ja oluliselt väiksem keskmise nõude suurus. Aruandeperioodil tehti garantiifondi vahenditest 843 väljamakset summas 708,1 (2018: 897 tk; 1 019,7) tuhat eurot. LKF alustas 2019. aastal 1 022 kahjujuhtumi (2018: 998) menetlemist, sh 838 juhtumit (2018: 871), mille puhul kahju hüvitamise kohustus on LKFil garantiifondina.

Liikmemaksu summa vähenemine eelmise aastaga võrreldes tuleneb vähenenud liikmemaksu baasist. Liikmemaksu baas ehk liikmete kogutud liikluskindlustuse maksed vähenesid 2019. aastal 1% võrra 101,9 miljoni euroni. LKFi liikmemaksu põhiosa arvestatakse kahes osas: iga liikme jaoks võrdne fikseeritud makse perioodi kohta (3 000 eurot kuus), millele lisandub kogutud liikluskindlustuse maksete alusel ühtse määra kaudu arvestatud mahuosa. 2019. aastal oli mahuosa suuruseks 3,50% (2018: 3,50%). Aasta kokkuvõttes moodustasid liikmemaksud 3,89% turu mahust (2018: 3,88%). Lisaks koguti liikmetelt liikmemaksu lisaosana 320,4 (2018: 313,2) tuhat eurot sõidukite keretööde normeerimistarkvara CABAS kasutamise eest. 2020. aastal on fikseeritud makse suuruseks 3 000 eurot kuus ja mahuosa määraks 3,20%.

LKFi tegevuskulud aruandeperioodil olid 2 287,3 tuhat eurot, kasvades võrreldes eelmise aastaga 4%. Eelarvega võrreldes jäid perioodi kulud 4% prognoositust väiksemaks.

Kokku arvestati aastaprognosis majandusaastaks 1 798,7 tuhande eurost tulemit, et tagada LKFi netovara piisavus seadusega nõutavas määras. Aasta tulemit mõjutasid arvestatust väiksem kahjunõuete maht 658,4 tuhat eurot, suuremad laekumised põhjustajate tagasinõuetest ja automaatse liikluskindlustuse maksetest 348,7 tuhat eurot ning investeerimistegevusest 175,6 tuhat eurot. Negatiivset mõju avaldas 283,4 tuhande euro võrra vähem laekunud liikmemaks.

Organisatsioon ja juhtimine

LKFi põhikirjalised juhtimisorganid on üldkoosolek, nõukogu ja juhatus. Üldkoosolekul osalevad LKFi liikmed põhimõttel *üks liige - üks hääl*.

2019. aasta jooksul kogunesid liikmed üldkoosolekule kaks korda, koosolekul kinnitati aastaaruanne ja põhikirja muudatused ning valiti nõukogu liikmed.

Nõukogu

LKFi nõukogu võib olla nelja- kuni kuueliikmeline. Nõukogu liikmete tasud koos maksudega olid aruandeaastal 18,4 (2018: 18,4) tuhat eurot. Aruande koostamise seisuga on nõukogu liikmed Urmas Kivirüüt (esimees) Salva Kindlustuse AS-ist, Tiit Kolde If Insurance SE-st, Hiljar Kõiv AAS BTA Baltic Insurance Company Eesti filiaalist, Marek Ratnik ERGO Insurance SE-st, Andri Püvi Seesam Insurance AS-ist ja Margus Liigand Swedbank P&C Insurance AS-st.

2019. aastal ilmnas tõrkeid nõukogu kvoorumis kokkusaamisega, mistõttu LKFi juhatus analüüsib 2020. aastal koos liikmetega organisatsiooni juhtimispõhimõtteid ja teeb vajadusel ettepaneku põhikirja muutmiseks.

Juhatus

Neljaliikmelisse juhatusse kuuluvad Mart Jesse, Hillar Lõhmussaar, Andres Piirsalu ja Lauri Potsepp. Juhatus liikmete teenistuslepingud kehtivad kolm aastat kuni 12.09.2022. Juhatus liikmetele arvestatud tasud koos maksudega olid aruandeaastal 292,6 (2018: 279,8) tuhat eurot. Kompensatsiooni suurus juhatus liikme ennetähtaegse tagasikutsumise puhul on võrdne kuue kuu tasuga.

Töötajad

Peale juhatus liikmete töötas organisatsioonis aruandeperioodi lõpu seisuga 20 töötajat (2018: 19) täiskohaks ümardatult, kelle töötasu koos maksudega oli aruandeperioodil 686,7 (2018: 624,9) tuhat eurot.

Põhilised arengud 2019. aastal

Euroopa Komisjon on algatanud liikluskindlustuse direktiivi muutmise, kus ühe ettepaneku kohaselt allutatakse kindlustusandja koduriigi garantiifondile ka liikme piiriülese tegevuse käigus võetud riskid. LKF ei pea seda muudatust mõistlikuks, kuid eelmisel aastal toimunud seadusandlike arengute taustal paistab selline muudatus lähitulevikus vältimatu. Eesti pingutus nende arengute vältimiseks koos teiste väiksemate liikmesriikidega ei kandnud vilja. Kuna lisaks direktiivist lähtuvatele vajadustele on mõistlik liikluskindlustuse seaduse sõnastust täpsustada, alustasime mõtete kogumisega liikluskindlustuse seaduse muutmiseks.

Analüüsisime kindlustusandjatega ühiste arst-ekspertide kasutamise võimalikkust. Isikukahju hüvitamise otsustamisel peavad kindlustusandjad vastama küsimustele – kas vigastus või tervisekahjustus on tekkinud

sellest juhtumist, mis mõju see vigastus või tervisekahjustus isiku töövõimele omab, mis ravi see vigastus või tervisekahjustus vajab, jmt. Analüüs näitas üheselt, et see on valdkond, kus kindlustusandjate koostöö on vajalik ja kasulik kõigile osapooltele.

2019. aastat plaanides kavatsesime ringi teha liikluskindlustuse registri teenuseid, et toetada kindlustuslepingu dünaamilist muutmist, näiteks hinnastamist vastavalt sõiduki tegelikule kasutusele. Analüüs näitas, et peamiseks probleemiks on siinkohal hoopis kasutusandmete kättesaadavus, mistõttu alustasime teenuse loomist, mis võimaldab kindlustusandjal hinnaarvutuse käigus kasutada Maanteeameti kogutavaid läbisõidunäidikute andmeid. Teenus valmib 2020. aastal.

Liikluskindlustuse registri turvalisuse tagamiseks töötasime taas kord läbi ISKE turvameetmed, tuvastasime need, millesse on otstarbekas täiendavalt investeerida. Korrasime registri tarkvara koodi, otsisime ja parandasime selles turvavigu, viisime läbi kõikide töötajate küberhügieeni koolitused.

Jätkus võitlus liikluskindlustuseta sõitjatega. Tegime kolm testteavitust neile, kelle liikluskindlustuse leping jäi uuendamata. Saadud kogemusele tuginedes alustasime arendust, mille tulemusena teavitame igapäevaselt neid, kelle leping jääb uuendamata.

Lõpetasime automaatse liikluskindlustuse toimimise analüüsi. Peamine küsimus oli – kas üldse ja kui pikk peaks olema kindlustuskohustusest vabastuse periood peale kindlustuslepingu lõppemist. Senisele 12 kuisele lepingu lõppemisele järgnevale kindlustuskohustusest vabastuse perioodi alternatiiviks on üksnes pidev kindlustuskohustus. Tegeleme kindlustuskohustuse teemaga edasi peale liikluskindlustuse direktiivi vastuvõtmist.

Tõhustasime automaatse liikluskindlustuse teenuse pakkumist. Võtsime kasutusele kaasaegse telefoniteeninduse süsteemi ning koostöös Eesti Keele Instituudiga uuendasime oma teadete tekste nii, et nende sõnum oleks selgem.

Põhilised arengud 2020. aastal

Liikluskindlustuse direktiivi uuendamine. Euroopa Komisjon on algatanud liikluskindlustuse direktiivi muutmise, mis vastuvõtmisel tingib liikluskindlustuse seaduse uuendamise. Eelduste kohaselt võetakse direktiiv vastu 2020. aasta teises pooles, millele järgneb kaheaastane periood direktiivi ülevõtmiseks liikmesriikide poolt. See tingib vajaduse muuta liikluskindlustuse seadust. Eelneva tõttu hakkame koostöös Rahandusministeeriumiga välja töötama liikluskindlustuse seaduse muudatusi, mis lähtuksid vajadusest viia seadusesse sisse direktiivist tulenevad muudatused, kuid lahendaksid ära ka praktikas ilmnenuid muud vajakajäämised.

Liikluskindlustuse direktiivi muudatuste jõustumise järel allutatakse kindlustusandja koduriigi garantiifondile ka liikme piiriülese tegevuse käigus võetud riskid. Seetõttu alustame LKF liikmemaksu arvutamise põhimõtete analüüsimise ja muudatustepanekute väljatöötamisega.

Valmistumine raamatupidamisstandardi IFRS17 jõustumiseks. 1. jaanuarist 2023 hakkab kehtima uus raamatupidamisstandard IFRS17, mis muudab ulatuslikult senist kindlustuslepingutele kehtivat raamatupidamisarvestuse metoodikat. Uuele standardile ülemineku ettevalmistuste raames teeme koostööd kindlustusandjatega, et tagada sujuv üleminek ja ühtlustada uue standardiga seotud terminoloogiat ja arusaamu.

Analüüsimise võimalusi kesksete IT teenuse pakkumiseks liikluskindlustusest laiemalt, nt. sõidukikindlustuse või teiste kindlustusteenuste kalkulaator, kindlustuse rakendus nutitelefonile. Loomesime kindlustusandjatele täiendavaid võimalusi kasutada riiklike registrite andmeid sh andmed Haigekassast, sõidukite läbisõiduandmed liiklusregistrist. Otsime võimalusi tuleohutuse andmete vahendamiseks Päästeametilt ja ehitiste andmete vahendamiseks ehitisregistrist. Viime läbi liikluskindlustuse registri ISKE auditi ja uuendame liikluskindlustuse registri taristut.

Liikluskindlustuse andmete kasutatavuse ja kvaliteedi tõstmine. Liikluskindlustuse riskide paremaks hindamiseks on LKF loonud andmelao ja pakub teisi võimalusi andmete saamiseks. Tutvustame liikmetele

neid võimalusi eesmärgiga suurendada kasu kogutud andmetest. Taaskäivitame liikluskindlustuse andmete kvaliteedi regulaarse kontrolli.

Loome kannatanu netotulu arvutamise abivahendi. Esmalt paneme koos kindlustusandjatega kirja liikluskindlustuse isikukahju hüvitise arvutamise ühe sisendi – inimese netotulu – arvutamise juhise ning loome mugavalt kasutatava rakenduse selleks arvutuseks. Kui see koostööprojekt on edukas, siis loome samalaadsed lahendused teisteks liikluskindlustuse isikukahju arvutusteks.

Kahjuennetuse tegevuspõhimõtete analüüsimine. LKF-i ja Eesti Kindlustusseltside Liidu MTÜ (EKSL) kahjuennetuslikud tegevused on olnud edukad ning toonud liikmeile palju kasu. See on tekitanud vajaduse analüüsida, kas ja kuidas on võimalik laiendada ja tõhustada kindlustusandjate kahjuennetusalaast koostööd.

Jätkame 2019. aastal valminud ühiste arst-ekspertide kasutamise võimalikkuse analüüsi tulemuste rakendamist. 2020. aastal tegeleme nelja arengusuunaga: a) täpsustame Eesti Kohtuekspertiisi Instituudilt, mis hinnanguid ja kuidas neilt tellida, b) püüame leida koostööd taastusravi arstide seltsiga, c) korraldame koolituse – kuidas esitada küsimusi eksperdile, d) kaardistame seltside senised koostööpartnerid.

LKF teavitab kindlustuskohustusega isikuid automaatse liikluskindlustuse rakendumisest. Samuti saadame meeldetuletuse, kui leping lõppeb sõiduki registrist kustutamisel peale sõiduki võõrandamisest teatamist. Siiski näitavad 2019. aastal läbi viidud ühekordsed teavitused, et paljudel juhtudel jääb liikluskindlustuse leping kogemata uuendamata. Käivitame 2020. aastal süsteemsed teavitused neile, kes jätaavad lepingu uuendamata.

Kontrollime kindlustusandjate tellimusel sõidukite remondi kvaliteeti. Kutsume hulga hiljuti kindlustushüvitise eest remonditud sõidukeid kontrolli eesmärgiga saada hinnang, kas sõiduki remont teostatakse kvaliteetselt ja kas remondiettevõtte esitatud arve vastab tehtud töödele.

Tihti küsitakse LKFilt arvamust, mis seisukohal on LKF mingis liikluskindlustuse kahju hüvitamist puudutavas küsimuses. LKF annab saadud sisendi põhjal oma arvamuse. Plaan on need esitatud arvamused ühte dokumenti koondada nii, et eelkõige meie liikmed saaks LKF-i arvamust kasutada.

Hoiame kindlustusturgu kursis isejuhtivate sõidukite temaatikaga.

Aruanne koostati COVID-19 viirusest tingitud eriolukorra ajal. Seetõttu on vara hinnata, kas planeeritud projektid on teostatavad või tuleb olukorrast tingitult teha selles muudatusi.

Olulisemad finantsnäitajad

31.detsembri seisuga või aasta kohta		
tuhandes eurod, va suhtarvud	2019	2018
Aruandeperioodi kohta		
Tulu liikmemaksu põhiosast	3 963	4 002
Tulu kindlustusmaksetest	1 065	891
Bruto kahjunõuded	-505	-663
Bruto kulud	-2 287	-2 208
Perioodi lõpu seis		
Varad kokku	24 638	21 488
Investeeringute osatähtsus varades	31%	36%
Netovara osatähtsus varades	80%	79%
Kindlustustehniliste eraldiste osatähtsus varades	19%	21%
Tulemuslikkust väljendavad näitajad		
Investeeringute tulem	31	55
Perioodi koondtulem	2 820	2 208
Netovaratootlus	15,4%	14,0%
Varade tootlus	12,2%	10,9%
Investeeringute tootlus lunastumiseni	0,4%	0,5%
Turu koondnäitajad		
Turuosaliste liikluskindlustuse eraldised	163 599	148 515
Netovara	19 727	16 907
Nõutav omavahendite miinimum ($\geq 10\%$, LKindIS § 71 (2))	12,1%	11,4%
Liikmemaksu baas aasta algusest	101 903	103 034
Efektiivne liikmemaksu põhiosa määr	3,89%	3,88%

Finantsnäitajate selgitused:

bruto kahjunõuded	makstud kahjud – tagasinõuded + eraldise muutus
netovara tootlus	perioodi tulem / perioodi keskmine netovara
varade tootlus	perioodi tulem / perioodi keskmine varade maht
investeeringute tootlus	investeeringute tulem / perioodi keskmine investeeringuportfelli maht
efektiivne liikmemaksu määr	liikmemaks / liikmemaksu baas (e liikmete kogutud kindlustusmaksed)

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

FINANTSSEISUNDI ARUANNE

VARA	31.12.2019	31.12.2018	Lisa
Raha- ja pangakontod	14 528 441	11 677 735	
Finantsinvesteeringud	7 689 291	7 668 825	5
sh. õiglasest väärtuses muutusega läbi tulude ja kulude aruande	6 486 534	6 968 610	
laenud ja nõuded (tähtajalised hoiused)	1 202 757	700 215	
Varad edasikindlustuslepingutest	30 180	115 100	6
Nõuded kindlustustegevusest ja muud nõuded	2 223 627	1 912 074	7
Põhivarad	166 749	113 846	8
VARA KOKKU	24 638 288	21 487 580	
KOHUSTISED JA NETOVARA			
Kohustised	4 911 408	4 580 404	
Kohustised kindlustustegevusest	4 627 028	4 420 235	10
sh. kohustised kindlustuslepingutest	2 487 893	2 569 716	
kohustised tegevusest garantiifondina	2 139 135	1 850 519	
Muud kohustised	166 467	160 169	9
Rendikohustised	117 913	0	9
Netovara	19 726 880	16 907 176	
Ülekantud netovara ühingu loomisel	4 723 085	4 723 085	
Reservid	255 647	255 647	
Eelmiste perioodide tulem	11 928 444	9 720 884	
Aruandeperioodi koondtulem	2 819 704	2 207 560	
KOHUSTISED JA NETOVARA KOKKU	24 638 288	21 487 580	

TULUDE JA KULUDE ARUANNE

	2019	2018	Lisa
TULUD			
Tulu teenitud kindlustusmaksetest	1 065 103	890 965	12
sh. piirikindlustuse kindlustusmaksed	42 194	26 126	
automaatkindlustuse kindlustusmaksed	1 022 909	864 839	
Tulu liikmemaksust	4 283 037	4 315 681	13, 19
Edasikindlustuse maksed	-101 111	-101 111	
Tulu finantsinvesteeringutelt	31 461	54 761	5
Muu tulu	151 407	130 637	13
Tulud kokku	5 429 897	5 290 933	
Kahjunõuded	-505 195	-662 508	
Edasikindlustaja osa kahjunõuetes	10 486	-188 432	
Neto esinenud kahjunõuded	-494 709	-850 940	15
KULUD			
Nõude käsitlemise kulu	-240 693	-218 139	
Administratiivkulu	-1 433 969	-1 319 177	
Muu tegevuskulu	-612 671	-670 322	
Kulud kokku	-2 287 333	-2 207 638	14
ARUANDEPERIOODI TULEM	2 647 855	2 232 355	
MUU KOONDTULEM			
Investeeringuportfelli väärtuse muutus	171 849	-24 795	5
ARUANDEPERIOODI KOONDTULEM	2 819 704	2 207 560	

Lisad lehekülgedel 10 kuni 37 on raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

RAHAVOOGUDE ARUANNE

(sisse +, välja -)	2019	2018	Lisa
Rahavood põhitegevusest	2 739 056	1 976 288	
Laekunud liikmemaks	4 330 868	4 323 867	
Laekunud kindlustusmaksed	42 038	25 462	
Laekunud automaatse sundkindlustuse maksed	1 031 345	756 914	
Laekunud muud tulud	313 404	278 198	
Makstud kahjunõuded	-1 197 899	-1 427 875	
Laekunud tagasinõuded	689 448	504 068	
 Makstud edasikindlustuse makse	-101 111	-101 111	
Makstud edasikindlustusvõtjatele	-104 276	-77 268	
Laekunud edasikindlustusandjatelt	13 341	21 348	
Laekunud edasikindlustusvõtjalt	59 859	0	
 Makstud tegevuskulud	-2 337 961	-2 327 314	
Rahavood investeerimistegevusest	173 157	-646 231	
Intresside laekumine	164 105	71 744	
Võlakirjade soetus	-2 988 421	-1 793 552	
Võlakirjade müük	3 501 003	1 104 325	
Tähtajalise hoiuste avamine	-1 200 000	-700 000	
Tähtajalise hoiuste lõpetamine	700 000	700 000	
 Põhivara soetus	-3 531	-28 748	
Rahavood finantseerimistegevusest	-68 642	0	
Rendikohustise tagasimakse	-68 642	0	
Rahavood kokku	2 843 570	1 330 057	
Raha perioodi alguses	11 677 735	10 348 869	
Valuutakursi muutus	7 136	-1 191	
RAHA PERIOODI LÕPUS	14 528 441	11 677 735	4

NETOVARA MUUTUSTE ARUANNE

	Ülekantud netovara ühingu loomisel	Reservid	Eelmiste perioodide koondtulem	Aruande- perioodi tulem	Kokku
Netovara 01.01.2018	4 723 085	255 647	7 713 572	2 007 312	14 699 616
Eelmiste perioodide koondtulem	0	0	2 007 312	-2 007 312	0
Aruandeperioodi koondtulem	0	0	0	2 207 560	2 207 560
Netovara 31.12.2018	4 723 085	255 647	9 720 884	2 207 560	16 907 176
Eelmiste perioodide koondtulem	0	0	2 207 560	-2 207 560	0
Aruandeperioodi koondtulem	0	0	0	2 819 704	2 819 704
NETOVARA 31.12.2019	4 723 085	255 647	11 928 444	2 819 704	19 726 880

Lisad lehekülgedel 10 kuni 37 on raamatupidamise aruande lahutamatud osad.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1. Ülevaade olulisematest arvestuspõhimõtetest

Üldine informatsioon

Mittetulundusühingu Eesti Liikluskindlustuse Fond (LKF) asutasid kindlustusandjad vastavalt liikluskindlustuse seadusele, ühing registreeriti 29. juunil 2004 ja on 1992. aastal asutatud avalik-õigusliku isiku õigusjärglane. LKFi juriidiline aadress on Mustamäe tee 46, 10621 Tallinn.

Aruande kinnitamise seisuga on LKFi liikmeteks järgmised Eestis tegutsevad kahjukindlustusseltsid:

AAS BTA Baltic Insurance Company Eesti filiaal, AB "Lietuvos draudimas" Eesti filiaal, Akcinė draudimo bendrovė "Gjensidige" Eesti filiaal, AS Inges Kindlustus, Compensa Vienna Insurance Group, ADB Eesti filiaal, ERGO Insurance SE, If P&C Insurance AS, QBE Europe SA/NV, Salva Kindlustuse AS, Seesam Insurance AS, Swedbank P&C Insurance AS.

LKF on liikluskindlustuse süsteemi toimimist toetavaid teenuseid osutav organisatsioon. LKF pakub kindlustuskatet tavapärasest kindlustustegevusest erinevalt:

- liikluskindlustuse seadus sätestab olukorrad, millal LKF peab kindlustuskaitse andma (piirikindlustus, automaatne liikluskindlustus) või kahju hüvitama (garantiifondi roll);
- edasikindlustuse lepingutest tulenevalt andis LKF kindlustuskatet lepinguaastatel 1996 kuni 2004.

Juhatus koostas ja allkirjastas raamatupidamise aruande 30. märtsil 2020. aastal. Majandusaasta aruande, mille osaks on ka raamatupidamise aastaaruanne, kinnitab mittetulundusühingu üldkoosolek. Üldkoosolekul on õigus juhatuse koostatud aruanne jätta heaks kiitmata ja nõuda uue aruande koostamist.

Koostamise alused

LKFi 2019. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega (edaspidi IFRS EL) nii nagu need on vastu võetud Euroopa Liidus. Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud õiglasel väärtusel kajastatavad finantsvarad.

Raamatupidamise aastaaruande koostamine kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega nõuab hinnangute ja eelduste põhjal otsuste tegemist. Tehtud otsused ja hinnangud avaldavad mõju bilansipäeva seisuga esitatud LKFi varadele ja kohustistele ning tuludele ja kuludele. Positsioonid, mille väärtuse leidmisel on kasutatud juhtkonna hinnanguid on toodud lisas 2.

Aruandes esitatud väärtused on ümardatud ühe euro täpsuseni, kui ei ole märgitud teisiti.

Muudatused arvestuspõhimõtetes ja avalikustatavas teabes

Arvestuspõhimõtteid on rakendatud järjepidevalt kõigil aruandes esitatud perioodidel, välja arvatud järgnevad uued ja/või muudetud IFRS-id, mida on rakendatud alates 1. jaanuarist 2019:

IFRS 16 „Rendilepingud“ Standardiga IFRS 16 kehtestatakse rentide kajastamise, mõõtmise, esitamise ja avalikustamise põhimõtted mõlemale lepingupoolele. Standard nõuab enamiku rendilepingute kajastamist ühtse mudeli alusel bilansis, likvideerides kasutus- ja kapitalirendi eristamise. Rentnikul tuleb kajastada kasutusõiguse alusel kasutatava vara ja rendikohustis, vara amortiseerida ja kohustise pealt arvestada intressi. Rendileandja arvestuspõhimõtted suures osas ei muutu ja jätkuvalt tehakse vahet kasutus- ja kapitalirendil.

Uue standardi esmakordse rakendamise mõju finantsseisundi aruandele 01.01.2019 seisuga oli 187,6 tuhat eurot, kuna kontoriruumide kasutusrendilepingu kajastamine muutus sarnaseks tavapärase kapitalirendilepingu kajastamisega, ehk lepinguperioodi rendimaksete nüüdisväärtus kajastati finantsseisundi aruandes varade ja kohustistena. Rendimaksete diskonteerimisel on kasutatud Euroopa Keskpanga riskivaba intressimäära, mis on toodud lisas 11.

Uued rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid ja tõlgendused, mis on vastuvõetud kuid veel jõustumata ja ei kehti 31. detsembril 2019 lõppenud aastaaruande perioodi kohta ja seetõttu pole neid käesoleva aruande koostamisel rakendatud

IFRS 17 „Kindlustuslepingud“ Standardit kohaldatakse 1. jaanuaril 2023 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele. Kui varem on rakendatud nii IFRS 15 kui ka IFRS 9, on lubatud ka ennetähtaegne rakendamine. Standardiga IFRS 17 kehtestatakse väljastatud kindlustuslepingute kajastamise, mõõtmise, esitamise ja avalikustamise põhimõtted. Standardi kohaselt tuleks kajastata sarnaste põhimõtete alusel ka edasikindlustuslepinguid ning väljastatud valikulise kasumiosalusega investeerimislepinguid. Eesmärk on tagada, et ettevõtteid esitaks nõutud andmeid viisil, mis annaks kõnealustest lepingutest usaldusväärse ülevaate. See informatsioon võimaldab finantsaruannete kasutajatel hinnata IFRS 17 rakendusalaske kuuluvate lepingute mõju ettevõtte finantsseisundile, majandustulemustele ja rahavoogudele. EL ei ole kõnealust standardit veel heaks kiitnud.

Kuigi LKF ei ole veel lõpetanud standardi IFRS 17 võimaliku mõju esmast hindamist, ei avalda uue standardi esmakordne rakendamine juhatuse hinnangul ettevõtte varade ja kohustiste hindamisele olulist mõju, samas tuleb kasutatud hinnanguid ja eeldusi veelgi rohkem raamatupidamise aruande lisades avalikustada.

IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ ja IAS 8 „Arvestusmeetodid, arvestushinnangute muutused ja vead“ muudatused: mõiste 'oluline' definitsioon Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatustega täpsustatakse mõiste 'oluline' definitsiooni, selle kasutamist ning definitsiooniga kaasnevaid selgitusi. Uue definitsiooni kohaselt loetakse informatsioon oluliseks, kui võib põhjendatult eeldada, et selle väljajätmine, väärkajastamine või varjamine võiks mõjutada otsuseid, mida üldotstarbeliste finantsaruannete esmased kasutajad konkreetse aruandva majandusüksuse finantsaruannetes sisalduva finantsteabe alusel teevad. Samuti on täiendatud definitsiooniga kaasnevaid selgitusi. Muudatustega tagatakse ka see, et mõistet kasutatakse kõigis IFRS-ides samas tähenduses. EL ei ole kõnealuseid muudatusi veel heaks kiitnud. LKF-i hinnangul ei avalda ükski neist muudatustest LKF-i raamatupidamise aruandele olulist mõju.

IFRS 9 muudatus: negatiivse hüvitisega ettemaksed. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatusega lubatakse kajastada finantsvara, mille lepingutingimused lubavad või nõuavad, et lepingupool maksaks või saaks lepingu ennetähtaegse lõpetamise korral mõistlikus suurusel hüvitist (st vara omaniku seisukohalt vaadatuna tekiks nii 'negatiivne hüvitis'), korrigeeritud soetusmaksumuses või õiglases väärtuses muu koondkasumi kaudu.

Viitintressimäärade (IBOR) reform - IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7 (muudatused). Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2020 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele tagasiulatuvalt, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. 2019. aasta septembris võttis IASB vastu muudatused standardites IFRS 9, IAS 39 ja IFRS 7. Teises etapis tegeletakse küsimustega, mis võivad mõjutada finantsaruandlust, kui tänane viitintressimäär asendatakse riskivaba intressimääraga (RFR). Avaldatud muudatused käsitlevad reformi mõju teatud IFRS 9 ja IAS 39 riskimaandamisarvestuse nõuetele, mis eeldavad tulevikku suunatud analüüsi ning mõjutavad finantsaruandlust intressimäära asendamisele eelneval perioodil. Lisaks IFRS 7-s täiendavad nõuded intressimäärade reformist tuleneva ebakindluse avalikustamise osas.

IAS 1 „Finantsaruannete esitamine“ muudatused: kohustuste klassifitseerimine lühiajalisteks või pikaajalisteks. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2022 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Muudatuste eesmärk on tagada finantsaruannete parem võrreldavus, aidates ettevõtetel määrata, kas võlad ja muud kohustused, mille maksetähtpäev ei ole kindel, tuleb finantsseisundi aruandes klassifitseerida lühi- või pikaajalisteks. Muudatused mõjutavad kohustuste esitusviisi finantsseisundi aruandes ega muuda eksisteerivaid nõudeid, mis puudutavad vara, kohustise, tulu või kulu mõõtmist, kajastamise aega või avalikustatavat infot. EL ei ole neid muudatusi veel heaks kiitnud.

LKF-i hinnangul ei avalda kolmes eelpool toodud lõigus nimetatud standardite muudatused LKF-i raamatupidamise aruandele olulist mõju.

Lisaks eeltoodule rakenduvad järgmistel perioodidel standardid ja tõlgendused, mis ei oma LKF-i jaoks mõju:

IFRS 10 „Konsolideeritud finantsaruanded“ ja IAS 28 „Investeeringud sidus- ja ühisettevõtetesse“ muudatused: varade müügi ja üleandmise tehingud investori ja tema sidus- või ühisettevõtete vahel;

IAS 28 muudatused: pikaajalised osalused sidus- ja ühisettevõtetes;

IFRIC-i tõlgendus 23: ebakindlus tulumaksu kajastamisel;

IAS 19 muudatus: plaani muutmine, kärpimine või arveldamine;

IFRS 3 „Äriühendused“ muudatused;

IFRIC 22 „Välisvaluutas toimunud tehingud ja ettemakstud tasud“;

IFRS-ide kontseptuaalne raamistik 2018. aasta 29. märtsil andis IASB välja finantsaruandluse muudetud kontseptuaalse raamistiku, millega pannakse paika finantsaruandluse ja standardite kehtestamise üldised põhimõtted ning antakse juhiseid aruannete koostajatele ühetaoliste arvestusmeetodite väljatöötamiseks ning nõuandeid ka teistele standardite mõistmiseks ja tõlgendamiseks.

Veel on IASB välja andnud muudatuste kogumiku „Iga-aastased IFRS-ide parandused ajavahemikuks 2015–2017“. Muudatusi kohaldatakse 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandlusperioodidele, samuti on lubatud ennetähtaegne rakendamine. Kõnealuseid muudatusi pole EL veel heaks kiitnud. Muudatused puudutavad standardeid IFRS 3 „Äriühendused“ ja IFRS 11 „Ühised ettevõtmised“ ning IAS 12 „Tulumaks“ ja IAS 23 „Laenukasutuse kulutused“.

Arvestus- ja esitusvaluuta

LKF-i arvestus- ja esitusvaluuta on euro.

Raha ja raha ekvivalendid

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse nõudmiseni ning soetamisel kuni 3-kuulise tähtajaga tähtajalisi hoiuseid pangas.

Välisvaluutapõhised tehingud ja kirjed

Tehingud välisvaluutas kajastatakse raamatupidamises tehingupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursi järgi. Aruandes on valuutapõhised varad ja kohustised ümber hinnatud bilansi kuupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursi järgi. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kajastatud tulude ja kulude aruandes periooditulu- ja kuluna.

Finantsvarad

Alates 01.01.2018 reguleerib finantsvarade klassifitseerimist ja kajastamist IFRS 9, varasema IAS 39 asemel. IFRS 9 nõuab finantsvarade klassifitseerimisel ja edasisel kajastamisel lähtumist investeeringuportfelli ärimudelist ja instrumendi rahavoogudest, mille alusel liigitatakse finantsvarad kas võla- või omakapitaliinstrumentideks (IAS 32, teise osapoole seisukohast).

Võlainstrumentide kajastamisel lähtudes rahavoogude juhtimise ärimudelist ja instrumendi rahavoogude näitajatest on IFRS 9 kohaselt kolm võimalust:

- 📁 ärimudeliks on finantsvara hoida eluea lõpuni (st koguda põhiosa ja intresse) ning mitte müüa (üksikud ja väikesemahulised müügid on lubatud) – kajastamine korrigeeritud soetusmaksumuses;
- 📁 ärimudeliks on finantsvara osaliselt hoida (st koguda põhiosa ja intresse) ja aeg-ajalt müüa - intressiarvestus korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil; bilansipäeval ümberhindlus õiglasele väärtusele läbi koondkasumiaruande; instrumendi müügil või eluea lõpul kantakse instrumendiga seoses kogunenud koondkasum (või -kahjum) ümber kasumiaruandesse;

- ◊ ärimudeliks on kauplemine (või instrumendi rahavood sisaldavad muid elemente peale põhiosa ja intressi) – kajastamine õiglase väärtus ümberhindlustega läbi kasumiaruande.

Arvestades praktikat ja eesmärgi võlainstrumentidesse (võlakirjad) rahapaigutamisel on LKFi investeringuportfelli ärimudeliks üldtõotud loetelust punkt kaks, mis nõuab instrumentide õiglase väärtusele muutuse kajastamist läbi koondtulemiarunde. Aruandeperioodi tulemisse kantakse lõplik kogunenud kasum (-kahjum) instrumendi lunastamisel. Siia gruppi kuuluvad finantsvarad võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses (ei sisalda tehingukulud). Pärast esmast arvele võtmist kajastatakse antud kategooria finantsvarasid nende õiglases väärtuses (ehk turuhinnas) ning väärtuse muutusest tulenevaid kasumeid/kahjumeid kajastatakse tulude ja kulude koondaruandes.

LKFi bilansis olevad laenud ja nõuded (siia kuuluvad ka tähtajalised hoiused) on fikseeritud maksetega finantsvarad, mille ärimudeliks on hoida eluea lõpuni ning mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Laenud ja nõuded võetakse esmalt arvele nende õiglases väärtuses koos tehingukuludega. Edaspidi kajastatakse laenusid ja nõudeid korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades sisemist intressimäära. Võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

LKF ei ole aruandeperioodil klassifitseerinud ühtegi finantsvara kategooriasse, kus ärimudeliks on kauplemine.

LKF puuduvad finantsvarad, mida vastaspoole suhtes saaks klassifitseerida omakapitaliinstrumentideks.

Kõik tehingud finantsvaradega kajastatakse tehingu väärtuspäeval. Finantsvarade kajastamine lõpetatakse siis, kui LKF kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolele üle varast tulenevad rahavood ning enamiku seotud riskidest ja hüvedest.

IFRS 13-s määratakse kindlaks õiglase väärtuse hindamistehnikate hierarhia, mis põhineb sellel, kas hindamistehnika sisendid on jälgitavad või mitte. Jälgitavad sisendid kajastavad sõltumatutest allikatest saadud turuandmeid; mittejälgitavad sisendid kajastavad ettevõtte oletusi turu kohta. Nende kahte liiki sisendite alusel on loodud järgmine õiglase väärtuse mõõtmise hierarhia:

- ◊ I tase – noteeritud hinnad identsetele varadele või kohustistele aktiivsetel turgudel. See aste hõlmab noteeritud aktsiatega seotud väärtapabereid ja võlainstrumente börsidel, aga ka turuosaliste poolt noteeritud instrumente;
- ◊ II tase – muud sisendid kui 1. astmes sisalduvad noteeritud hinnad, mis on vara või kohustise osas jälgitavad kas otse (hindadena) või kaudselt (on tuletatud hindadest);
- ◊ III tase – vara või kohustise sisendid, mis ei põhine jälgitavatel turuandmetel (mittejälgitavad sisendid). See aste hõlmab aktsiainvesteringuid ja võlainstrumente, millel on suures ulatuses mittejälgitavaid osasid.

Investeeringute õiglaseks väärtuseks on börsil noteeritud väärtapaberite puhul nende viimane ostunoteering. Börsil noteerimata, kuid aktiivsel turul kaubeldavad aktsiad hinnatakse ümber turuhinda viimase teostatud ostutehingu hinna alusel (kui tegu on turutingimustega).

Finantsvarade allahindluse vajaduse hindamine

LKF arvestab oma finantsvarade kajastamisel IFRS 9 toodud varade allahindluse nõudeid ning tingimust, et allahindlus tekib vara arvele võtmisel. Allahindlused kajastatakse läbi tulude ja kulude aruande.

Finantsvarade väärtus on langenud, kui hindamise vajadusele viitavad objektiivsed asjaolud, kas mineviku praktikast tulenevalt või hinnangust tulevikus toimuvatele muudatustele ja need omavad usaldusväärselt mõõdetavat mõju tuleviku rahavoole. Objektiivne asjaolu, mis viitab väärtuse langusele on ettevõttele kättesaadav informatsioon nagu näiteks:

- ◊ võlgniku olulised finantsraskused;
- ◊ lepingutingimuste rikkumine, sealhulgas maksete mittetähtaegne laekumine;

- finantsvara aktiivse turu kadumine;
- muu informatsioon, mis viitab olulisele muudatusele oodatud tuleviku rahavoogudes.

Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud laenude ja nõuete muutumisest tekkinud kahju on bilansilise maksumuse ja sisemise intressimääraga diskonteeritud tuleviku rahavoogude nüüdisväärtuse vahe. Vara bilansilist maksumust vähendatakse läbi nõuete allahindluse konto ja tekkinud kahju kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Nõuete hindamisel analüüsitakse iga nõuet eraldi, v.a kogumina käsitletavate kahjujuhtumite tagasinõuete ning automaatse liikluskindlustuse (ALK) kindlustusmakse nõuete puhul. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena. Tagasinõuete ja ALK kindlustusmakse nõuete tuleviku rahavoogude nüüdisväärtused on leitud kasutades sisemist intressimäära (vt mudeli kirjeldust lk 25).

Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded hindab juhtkond lootusetuks, kui on teada asjaolud, et nende nõuete laekumist ei toimu, kuna kohustatud isik on likvideeritud, pankrotimenetlus on lõpetatud ja pankrotivarast väljamakseid rohkem ei tehta, vms. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja ning nendega tegelemine lõpetatakse.

Kui järgnevatel aruandeperioodidel allahinnatud vara väärtus kasvab (näiteks krediidiareingu paranemine), siis esialgselt kajastatud allahindlus tühistatakse. Tühistatud allahindlus kajastatakse tulude ja kulude aruandes.

Ettemakstud kulud

Ettemakstud kuludena näidatakse tulevaste perioodide kulude ettemaksed, sealhulgas LKFi poolt edasikindlustusandjatele tasutud edasikindlustuse kindlustusmakse (mis garantiifondi tegevuse eripärast tulenevalt on lepingujärgne fikseeritud summa), mida periodiseeritakse vastavalt lepingus toodud kindlustusaastale.

Materiaalne põhivara

Põhivarana võetakse arvele rohkem kui üheaastase kasutusajaga varad. Materiaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja –asukohta. Materiaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Materiaalse põhivara objektile tehtud hilisemad väljaminekud kajastatakse põhivarana, kui on tõenäoline, et LKF saab varaobjektiga seotud tulevast majanduslikku kasu ning varaobjekti soetusmaksumust saab usaldusväärselt mõõta. Muid hooldus- ja remondikuludid kajastatakse nende tekkimise perioodi kuludes.

Amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeest. LKFi bilansis oleva põhivara eluea pikkuseks on hinnatud 4-10 aastat.

Vara kasuliku eluea jooksul amortiseeritakse vara soetusmaksumuse ja lõppväärtuse vaheline summa. Igale bilansipäeval hinnatakse kasutatavate amortisatsioonimäärade, amortisatsioonimeetodi ja varadele määratud lõppväärtuste põhjendatust. Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine.

Juhul kui põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on materiaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalne põhivara võetakse algselt arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Immateriaalset põhivara kajastatakse bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Määratud kasuliku elueaga immateriaalsete põhivarade amortisatsiooni arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Amortisatsioonimäär määratakse igale immateriaalse põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust elueast. LKFi bilansis oleva immateriaalse põhivara eluea pikkuseks on hinnatud 2-5 aastat.

Juhul kui immateriaalse põhivara kaetav väärtus (s.o kõrgem kahest järgnevast näitajast: vara neto müügihind või vara kasutusväärtus) on väiksem tema bilansilisest jääkmaksumusest, on immateriaalse põhivara objektid alla hinnatud nende kaetavale väärtusele.

LKFi bilansis on immateriaalse põhivarana kajastatud väljaminekud liikluskindlustuse infosüsteemi arendamisele ja tarkvara litsentsidele.

Kapitali- ja kasutusrent

Alates 01.01.2019 reguleerib rendilepingute kajastamist IFRS 16 „Rendilepingud“, Standardiga kehtestatakse rentide kajastamise, mõõtmise, esitamise ja avalikustamise põhimõtted mõlemale lepingupoolele, kuid põhiline muudatus mõjutab rendilevõtjaid. LKFi kui rendilevõtja oluline muutus seisneb varasemate kasutusrendilepingute kajastamist bilansis vara ja kohustisena.

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

LKFi kui rentniku kapitalirenti kajastatakse bilansis vara ja kohustisena renditud vara õiglase väärtuse summas või rendimaksede miinimumsumma nüüdisväärtuses, juhul kui see on madalam. Rendimaksed jaotatakse finantskuluks (intressikulu) ja kohustise jääkväärtuse vähendamiseks. Kapitalirendi tingimustel renditud varad amortiseeritakse sarnaselt omandatud põhivaraga, kusjuures amortisatsiooniperioodiks on vara eeldatav kasulik tööiga või rendisuhte kehtivuse periood, olenevalt sellest, kumb on lühem. Kapitalirendi lepingute sõlmimisega otseselt kaasnevad rentniku poolt kantavad esmased otsekulutused kajastatakse renditava vara soetusmaksumuse koosseisus.

Vastavalt IFRS 16 nõuetele klassifitseeris LKF ümber rendilepingu, millega renditakse kontoriruumi. Alates 01.01.2019 on nimetatud leping kajastatud kapitalirendilepinguna vara ja kohustusena, summas 187,5 tuhat eurot. Kasutusrendina, mille maksed lähevad perioodi kuludesse, kajastati jätkuvalt kontori köögitehnika renti (aastane rendimakse ca 1 300 eurot).

Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt tulude ja kulude aruandes kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustiste kajastamist reguleerib alates 01.01.2018 IFRS 9, kuid olulisi muudatusi varasemalt kehtinud standardiga kohustiste kajastamisel ei ole. Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, viitvõlad, ning muud lühi- ja pikaajalised võlakohustised) võetakse algselt arvele nende õiglases väärtuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil kasutades sisemist intressimäära.

Lühiajaliste finantskohustiste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustisi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Finantskohustis liigitatakse lühiajaliseks, kui selle tasumise tähtaeg on 12 kuu jooksul alates bilansikuupäevast; või LKFi pole tingimusteta õigust kohustise tasumist edasi lükata rohkem kui 12 kuud pärast bilansikuupäeva.

Finantskohustiste kajastamine lõpetatakse siis, kui kohustis on tasutud, tühistatud või aegunud.

Netovara

LKF kasutab oma netovara Liikluskindlustuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Vastavalt põhikirjale jagatakse LKFi lõpetamisel pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist järele jäänud vara LKFi liikmete vahel võrdselt, kui seadus mille alusel organisatsioon on loodud ja tegutseb, ei sätesta teisiti. LKFi

lõpetamine on lubatud üksnes juhul kui see on sätestatud seaduses või seaduse muudatuses, mille alusel LKF on loodud ja tegutseb.

„Ülekantud netovara ühingu loomisel“ tekkis varade, õiguste ja kohustiste üleandmisel 01. oktoobril 2004.a. Eesti Liikluskindlustuse Fond (likvideeritud) poolt MTÜ-le Eesti Liikluskindlustuse Fond.

Netovara kirjel 'Reservid' on kajastatud 2004. aasta tulemi arvelt moodustatud reserv piirikindlustuse kahjude katteks.

Tasaarveldamine

Finantsvarasid ja –kohustisi tasaarveldatakse ainult juhul, kui selleks eksisteerib lepinguline õigus ning on kavas nimetatud summad realiseerida samaaegselt või netobaasil.

Kindlustustegevus

LKF sõlmib või on sõlminud kahesuguseid IFRS 4 definitsioonile vastavaid kindlustuslepinguid – piirikindlustus- ja edasikindlustuslepingud. Lisaks sõlmitud kindlustuslepingutele on LKFil kindlustusportfelli ülevõtmise käigus tekkinud kohustised seltside maksejõuetusest. Garantiifondi riskid – kindlustamata sõiduk sundkindlustusega, kindlustuskaitseta ja tuvastamata sõidukiga põhjustatud kahjud ei tulene lepingutest, mistõttu ei rakendu garantiifondiga seotud riskidele ja kohustistele IFRS 4.

Kindlustuslepingud

IFRS 4 nõuab kindlustuslepingute klassifitseerimist finantsarvestuse mõistes kindlustus- ja investeerimislepinguteks, sõltuvalt sellest, kas lepinguga kaasneb märkimisväärne kindlustusriski edasiandmine. Kindlustusleping on leping, mille alusel LKF võtab enda kanda kindlustusvõtja märkimisväärse kindlustusriski, kokkuleppega kompenseerida kindlustusvõtjale määratletud ebakindlast tulevikusündmusest (kindlustusjuhtumist) põhjustatud kahju.

Piirikindlustuse andjana sõlmib LKF klientidega lühiajalisi, kuni 12 kuiseid kindlustuslepinguid. Piirikindlustus on liikluskindlustus, millega kindlustatakse välisriigis, välja arvatud Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis ja Šveitsi Konföderatsioonis, põhiasukohta omava sõidukiga kahju tekitamisest tulenev vastutus.

Edasikindlustuse andjana on LKF sõlminud lepinguid aastatel 1996 kuni 2004.

Kõikide LKF-i poolt väljastatud kindlustuslepingute kajastamist reguleerib IFRS 4.

Tulu kindlustusmaksetest

Kindlustusmaksena näidatakse kindlustuslepingu kindlustusmaksed ja sundkindlustuse kindlustusmaksed. Kindlustusmaksed kajastatakse lähtudes maksetealise väljastamise kuupäevast. Kindlustusmakse tuluna ei kajastata ettemakseid kindlustusvõtjalt. Tulu automaatse sundkindlustuse kindlustusmaksetest on kajastatud kooskõlas standardiga IFRS 15.

Edasikindlustustegevus

LKF-i kui edasikindlustusvõtja poolt makstud edasikindlustuse maksed ja saadud hüvitised kajastatakse tulude ja kulude aruandes ja finantsseisundi aruandes brutomeetodil. Lepingujärgne fikseeritud kindlustusmakse makstakse kord aastas ja summad periodiseeritakse võrdsete maksetena kogu lepinguperioodi peale.

Neto esinenud kahjunõuded

Esinenud kahjunõuetena näidatakse aruandeperioodil väljamakstud kahjud, kahjunõuete eraldiste muutus ning esitatud tagasinõuete summad ning summad jääkvara realiseerimisest, millest on maha arvatud ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ja edasikindlustusandja poolt hüvitatava osa muutus.

Edasikindlustuslepingutest tulenevate varade allahindamise vajadus määratakse, kasutades sama meetodit, millega hinnatakse nõuete allahindamise vajadust. Kirjeldus on toodud peatükis „[Finantsvarade allahindluse vajaduse hindamine](#)“.

Lisaks sõlmitud kindlustuslepingutest tulenevatele kahjunõuetele hüvitab LKF ülevõetud pankrotistunud ASA Kindlustuse ja Ühiskindlustuse kindlustuslepingutega seotud kahjusid.

Kindlustustegevus – kohustiste arvestus

Kindlustustegevusest tulenevate kohustiste arvestus on kaheetapiline. Esiteks peetakse kohustiste üle arvestust kasutades arvutusmeetodeid, mis baseeruvad rahvusvaheliselt üldtunnustatud kindlustusmatemaatilistel põhimõtetel.

Teiseks viiakse bilansipäeva seisuga läbi kohustiste piisavuse test, mis võtab arvesse jooksvaid hinnanguid lepingutest tulevate rahavoogude kohta arvestades turul valitsevaid intressimäärasid ning inflatsiooni ja suremuse ootusi.

Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis

Ettemakstud kindlustusmaksete eraldis moodustub üksiklepingute ettemakstud kindlustusmaksete eraldistest ning seda arvutatakse iga kindlustuslepingu kohta eraldi bruto kindlustusmaksete põhjal *pro rata temporis* meetodil.

Rahuldamata nõuete eraldis

Rahuldamata nõuete eraldis moodustatakse enne bilansipäeva toimunud kahjujuhtumite lõplike või hinnanguliste väljaminekute katteks. Rahuldamata nõuete eraldis (RNE) koosneb:

- ✎ käsitletud, kuid väljamaksmata nõuetest;
- ✎ teadaolevatest registreeritud, kuid käsitlemata nõuetest (RBNS);
- ✎ esinenud, kuid teatamata nõuetest (IBNR);
- ✎ perioodilise hüvitise nõuetest (PE);
- ✎ möödumata riskide eraldisest, mis tuleneb kohustiste piisavuse testist;
- ✎ kahjukäsitluskuludest, mis arvutatakse kahjujuhtumi põhiselt (RBNS ja PE) ning IBNRi puhul arvutatakse üle kogumi ühtse määra alusel.

Kohustised edasikindlustuslepingutest (sh edasikindlustusandja osa eraldistes) arvutatakse seltside poolt esitatud andmete alusel kahjujuhtumite kaupa arvestades vastavate lepinguaastate vastutuse piirmäärasid. Seltsidelt kogutud andmete alusel leitud tulemused on kontrollitud pisteliselt tehniliste aruannete ja liikluskindlustuse infosüsteemis kajastatud andmetega ning vajadusel on sisse viidud täpsustused.

Kohustiste piisavuse test

Kui bilansipäeval läbi viidud kohustiste piisavuse testi tulemusena leitud väärtus on suurem kohustiste bilansilisest väärtusest, siis kajastatakse tekkiv puudujääk tulude ja kulude aruandes suurendatakse vahe võrra bilansis vastavate eraldiste ja finantskohustiste suurust. Kui testiga saadud väärtus on väiksem, kajastatakse bilansis eraldiste ja finantskohustistena nende bilansilist väärtust (vt ka Lisas 11 toodud testikirjeldust).

Testides on käsitletud nii kindlustuslepingutest (IFRS 4) tulenevaid kohustisi kui ka kohustisi, mis tulenevad tegutsemisest garantiifondina.

Tegevus garantiifondina

Tulu liikmemaksust

Alates 01.01.2018 on liikmemaksu tulu kajastatud kooskõlas IFRS 15 nõuete ja viieastmelise mudeliga. Teostamiskohustuste defineerimisel on ennekõike arvestatud liikluskindlustuse seaduses ja selle alusel sõlmitud halduslepingus sätestatud ülesannete täitmisega. Lisaks halduslepinguga sätestatud ülesannetele on LKFi põhikirjalised ülesanded. Liikmemaksu kogutakse LKFi eesmärgi täitmisega seotud kulutuste katmiseks. Nimetatud tegevused ja kulutused määratakse kindlaks majandusaasta kohta nõukogu poolt kinnitatava majandusaasta eelarvega ning nõukogu ja juhatuse otsustega.

Liikmemaksu arvestatakse LKFi liikme poolt kogutud liikluskindlustuse maksete alusel ühtse maksumäära kaudu. LKFi liikmemaksu põhiosa kujuneb kahes osas: iga liikme jaoks võrdne fikseeritud makse perioodi kohta (3000 eurot kuus), millele lisandub kogutud liikluskindlustuse maksete alusel ühtse määra kaudu

arvestatud mahuosa. 2019. aastal oli mahuosa suuruseks 3,50% (2018: 3,50%). Maksumäära suuruse otsustab juhatuse esitatud eelarve alusel nõukogu.

Liikmemaksu tulu kajastatakse perioodi jooksul mil teostamiskohustust täidetakse, eelpool nimetatud aastase tsükliga. Liikmemaksu suuruse määramisel ning edaspidisel kajastamisel on arvestatud, et kogu tasu on tehingukulude katteks. Lisaks võimaldab LKFi põhikiri koguda liikmemaksu lisaosa kokkulepitud tugiteenuste täitmiseks.

Varasematel perioodidel kajastati liikmemaksu tulu kooskõlas IAS 18-ga, jälgides, et kajastamine tuluna toimuks hetkel, kui selle laekumine on praktiliselt kindel, võttes arvesse perioodi, mille eest see on tasutud.

Tulu automaatse liikluskindlustuse maksetest ja kõrgendatud kindlustusmaksetest

Kogutud kõrgendatud kindlustusmaksed (kuni 30.09.2014) ja automaatse liikluskindlustuse maksed (alates 01.10.2014) kajastatakse kindlustusmakse tuluna. Nimetatud kindlustusmakset arvutatakse nende sõidukite suhtes, mille suhtes kindlustuslepingu sõlmimise kohustis on täitmata. Arvutuses kasutatav maksemäär on kuni viie kordne vastav keskmine kindlustusmakse. Automaatsed liikluskindlustuse maksed ja kõrgendatud kindlustusmaksed ei ole kajastatud kooskõlas IFRS 4-ga, vaid IFRS 15-ga, kuna LKF on hinnanud, et oma olemuselt ei ole tegu kindlustuskohustusega.

Tulu tagasinõuetest, kahjukäsitluse vahendamisest

LKFi on õigus kahju põhjustajalt hüvitatud summa koos käsitluskuludega tagasi saada, kas kogumahus või omavastutuse ulatuses. Kui LKF käsitleb ja hüvitab kannatanule juhtumeid, mis on põhjustatud kindlustuskohustusest vabastatud sõidukiga või välisriigi sõidukiga, mille kindlustusandjal ei ole Eestis esindajat, esitab LKF nõude põhjustatud kahju käsitlemise eest võetud tasu osas.

Muude tulude arvestus

Muude tulude all kajastatakse lepingulisi tulusid teenuste eest (sh liikmetele), mida LKF liikmemaksu eest ei osuta. Kõik selles grupis kajastavad tulud on kajastatud kooskõlas IFRS 15, samas on LKF lähtunud oma ettevõtlusvormist mittetulundusühing, kus kogu saadav tulu on allokeeritud tehingukuludeks. Tulu teenuse müügist kajastatakse teenuse osutamise järel, või juhul kui teenus osutatakse pikema ajaperioodi jooksul siis perioodi jooksul.

Kahjunõuded ja kohustised

LKF täidab garantiifondina liikluskahju tekitanud isiku kindlustusandja kohustisi, kui kahju tekitati:

- tuvastamata sõidukiga;
- kindlustuslepinguta sõidukiga (kindlustuskaitseta sõidukiga ja kindlustamata sõiduki sundkindlustusega sõidukid).

LKFi on õigus kahju põhjustajalt hüvitatud summa koos käsitluskuludega tagasi saada, kas kogumahus või omavastutuse 640 eurot ulatuses.

LKF käsitleb ja hüvitab kannatanule juhtumeid, mis on põhjustatud sõidukiga, mille omanikuks on kindlustuskohustusest vabastatud isikud. Selliste kahjude osas esitab LKF riigile tagasinõude koos käsitluskuludega.

Kohustised töövõtjate ees

Kohustised töövõtjate ees sisaldavad töölepingutest tulenevat tekkepõhist kohustist ning nimetatud tasult arvestatud sotsiaal- ja töötuskindlustusmaksu. Kohustised töövõtjate ees sisaldavad ka töölepingute ja kehtivate õigusaktide kohaselt arvestatud perioodi lõpu seisuga kasutamata puhkusetasu eraldist koos sotsiaal- ja töötuskindlustuse maksuga.

Kulude klassifikatsioon ja arvestus

Nõuete käsitluskuludena kajastatakse otseselt konkreetsete nõuetega seonduvad kulud ja kaudsed nõuete käsitlusega seotud administratiivkulud. Otsesed kulud on näiteks tasud ekspertidele nõuete käsitlemise

eest. Kaudsed kulud on nõuete käsitlemisega seotud töötajate palgakulud, arvutitöökohta- ja sidekulud, samuti proportsionaalne osa ruumide rendi ja kontori pidamise kuludest.

Administratiivkuludena kajastatakse üldjuhtimise ning tugiteenustega seotud kulud, samuti piirikindlustuse müügi ja edasikindlustustegevusega seotud kulud. Siia kuuluvad kõik personali-, kontori-, amortisatsiooni- ja muud kulud, mis ei kuulu nõuete käsitluskulude alla.

Muude tegevuskuludena näidatakse kulud, mida tehakse LKFi kui terviku huvides ja mitte seoses igapäevase kindlustustegevusega, näiteks infotehnoloogia arendamise ja haldamise kulud, tasud audiitoritele, ekspertidele, õigus- ja maksukonsultantidele, maksed järelevalvele, organisatsioonide liikmemaksud jms. Samas grupis näidatakse ka varade juhtimisega seotud kulud. Samuti näidatakse siin kahjum põhivara müügist, trahvid ja viivised.

Üldpõhimõtte kulude jagamisel tulude ja kulude aruande kirjetele on järgmine: kulud, mida on võimalik jagada kulukandjate alusel jagatakse vastavatele kirjetele otse. Kulud, mida ei ole võimalik otse jagada, jagatakse proportsionaalselt antud valdkonnaga tegelevate töötajate arvulisele osatähtsusele või antud valdkonnaga seotud töötajate hinnangulisele tööajale.

Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruandes kajastatakse raha laekumisi ja väljamakseid, rühmitatuna vastavalt nende eesmärgile põhitegevuse, investeerimistegevuse ja finantseerimistegevuse rahavoogudeks. Rahavoogude aruanne koostatakse otsemeetodil.

Muud eraldised ja tingimuslikud kohustised

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustisi:

- millel on juriidiline alus,
- mis tulenevad LKFi senisest tegevuspraktikast,
- mis nõuavad varast loobumist,
- mille realiseerumine on tõenäoline,
- mille maksumust on võimalik usaldusväärselt mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada.

Eraldiste kajastamisel bilansis on lähtutud juhtkonna hinnangust eraldise täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustise rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolele. Juhul kui eraldis realiseerub rohkem kui 12 kuud peale bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdisväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline. Eraldiste kulu kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Lubadused, garantiid ja muud kohustised, mille realiseerumine on vähetõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustisteks, on avalikustatud aruande lisades tingimuslike kohustistena.

Bilansipäevajärgsete sündmuste kajastamine

Raamatupidamise aruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansi kuupäeva 31. detsember 2019. a. ja aruande allkirjastamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

COVID-19 viiruse levikuga seotud eriolukorra kehtestamise järgselt arenevad sündmused Eestis ja maailmas päevadega. Eriolukorrast tingitud mõju ei jäta kindlasti puudutamata Eesti kindlustusturgu, sh ka LKF-i.

Aruande koostamise hetkeks on teada, et sellel muutusel on mõju liikmemaksu baasile (liikluskindlustuse kindlustusmaksed), kindlustustehnilistele eraldistele, investeringutele, kindlustuseta sõidukitele ja kindlustusjuhtumite arvule.

Mõju ulatus ei ole veel aruandekuupäeva seisuga hinnatud.

Lisa 2. Juhtkonna olulisemad hinnangud, mida on raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud

Raamatupidamise aastaaruande koostamine kooskõlas IFRS EL raamistikuga nõuab hinnangute ja eelduste põhjal otsuste tegemist. Tehtud otsused ja hinnangud avaldavad mõju bilansipäeva seisuga esitatud LKFi varadele, kohustistele, tuludele ja kuludele. Ehkki hinnangud ja otsused põhinevad juhtkonna parimal teadmisel, võib hilisem tegelik tulemus olla teistsugune.

Positsioonid, mille väärtuse leidmisel on kasutatud juhtkonna hinnanguid ning hinnangu allikas või meetod:

kasutatud riskivaba intressimäär (lisa 11)	EUR Sovereign spot (Euroopa Keskpank)
liikmemaksu aastane mahumäär	kogutav liikmemaks peab katma perioodi kulud, mis tehakse halduslepingus ja liikluskindlustuse seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks; samuti tuleb kogutava liikmemaksuga katta LKFi netovara nõue, mis peab vastama 10%-le liikluskindlustuse turu eraldiste mahule;
rendikohustis	rendikohustis puudutab kontoriruumide rendilepingut, hetkel kehtiv leping lõpeb augustis 2021, lepingut on võimalik samadel tingimustel pikendada, otsust kas pikendatakse ei ole juhatus aruande koostamise hetkel veel teinud; rendimaksete diskonteerimisel kasutatakse sama riskivaba intressimäära, millega LKF on diskonteerinud ka kohustisi kindlustustegevusest;

kohustised kindlustustegevusest (lisad 10, 15, 16)

liikluskindlustuse IBNR	vähemalt 5 aasta nõuete esitamise statistika garantiifondi kahjude osas ja kindlustuskohustusest vabastatud või välisriigi sõidukiga, mille kindlustusandjal ei ole Eestis esindajat, põhjustatud kahju korral 2/12 osa viimase 12 kuu väljamakstud nõuete summast;
liikluskindlustuse RBNS	juhtumipõhine;
perioodilise hüvitise saaja tõenäoline eluiga	Eesti Statistikaameti 2013-2015. a. elutabelite andmetel;
eeldused tarbijahinnaindeksile	Eesti Panga ootused aastatele 2020 ja 2021; edasi hinnangut muudetud kuni määrani 2,0%, mida rakendatakse edasi kõigil järgnevatel aastatel;
kahjukäsitluskulud	15% juhtumi hinnangulisest nõude summast
ALK nõuete väärtuse hindamine	kolme aasta laekunud nõuete laekumiste ajalise jaotuste pealt, kui palju esitatud nõuete maksetest võivad laekuda peale hindamise kuupäeva, teised sisendid kirjeldatud lk 25;
tagasinõuete väärtuse hindamine	vähemalt viie aasta laekunud nõuete laekumiste ajalise jaotuste pealt, kui palju esitatud nõuete maksetest võivad

kohustiste ja varade piisavuse hindamine

laekuda peale hindamise kuupäeva, teised sisendid kirjeldatud lk 25;

kohustiste piisavuse testi aluseks olevate rahavoogude diagrammi koostamine ning testis kasutatavate riski- ja ajategurite määramine on kirjeldatud lisas 11. Allolevas tabelis on toodud varade ja kohustiste diskonteerimata rahavood, millede tähtajad on määratud kasutades juhtkonna hinnanguid. Tabelis toodud andmeid kasutatakse lisas 11 kirjeldatud testi sisenditena.

tuhanded eurodes	rahavoo perioodid aastates					
	kuni 1	1-5	5-10	10-20	20-30	üle 30
31.12.2019						
tagasinõuded, LSM ja ALK nõuded	671	651	155	160	17	0
edasikindlustuse vara	17	0	0	0	0	0
kohustised kindlustus- ja garantiifondi tegevusest	-2 083	-1 027	-428	-548	-154	-14
31.12.2018						
tagasinõuded ja ALK nõuded	593	441	91	134	29	2
edasikindlustuse vara	11	0	0	0	0	0
kohustised kindlustus- ja garantiifondi tegevusest	-2 121	-936	-374	-529	-193	-17

Lisa 3. Riskid ja nende juhtimine

Riskidest üldiselt

LKFi majandustegevusega seotud riske rühmitatakse juhtimise vajadusteks alljärgnevalt: kindlustus-, turu, krediidi-, likviidsus-, kontsentratsiooni- ja operatsioonirisk.

Nimetatud riskiklasside definitsioonid on sealjuures:

kindlustusrisk	võimalus saada kasu või kahju kindlustuskattes defineeritud ootamatutest sündmustest (kindlustusjuhtumitest);
tururisk	võimalus saada kasu või kahju finantsturu sisendite indikaatorite ootamatutest muutumisest;
krediidirisk	võimalus saada kasu või kahju vastaspoole maksevõime ootamatust muutumisest;
likviidsusrisk	võimalus saada kasu või kahju kohustiste õigeaegseks täitmiseks vajalike käibevahendite ootamatust puudumisest;
kontsentratsioonirisk	võimalus saada kasu või kahju sündmuste üheaegsest esinemisest või tagajärgede vastastikkusest võimendumisest;
operatsioonirisk	võimalus saada kasu või kahju töötajate, tegevuste/teenuste või töövahendite mittetoimimisest nende sisemise ebapädevuse ja – piisavuse tõttu või välise sündmuse mõjul.

Käesolevate definitsioonide tähenduses on:

kahju	otsene juhuslik rahaline väljaminek + saamatajäänud tulu + kapitalivajaduse kasv;
kasu	otsene juhuslik rahaline sissetulek + saadud tulu + kapitalivajaduse vähenemine;
tegevused/teenused	kõikvõimalikud tööprotsessid (sh. sisseostetud teenused), töötajate käitumisreeglid, tehniliste vahendite kasutamisiisid jms;
mittetoimimine	katkestused, pettused, vara hävimine, kohustise mittetäitmine, igasugune juhtimiseesmärkide mittesaavutamine vms.

Kindlustusrisk

LKF on liikluskindlustuse garantiifond, kandes vaid liikluskindlustuse kindlustusriski.

LKF pakub kindlustuskatet tavapärasest kindlustustegevusest erinevalt:

- liikluskindlustuse seadus sätestab olukorrad, millal LKF peab kindlustuskaitse andma (piirikindlustus, automaatne liikluskindlustus) või kahju hüvitama (garantiifondi roll);
- edasikindlustuse lepingutest tulenevalt andis LKF kindlustuskatet lepinguaastatel 1996 kuni 2004.

Liikluskindlustuse seadus sätestab, mis tingimuste esinemisel on tegu liikluskindlustuse kindlustusjuhtumiga. Liikluskindlustuse seadus koos Võlaõigusseadusega sätestab hüvitamisele kuuluva kahju ja selle ulatuse. Euroopa Liitu ja Rohelise Kaardi süsteemi kuulumise kaudu aktsepteerib Eesti liikluskindlustuse süsteem (sh. ka garantiifond) kõigi süsteemi haaratud riikide vastavat regulatsiooni ja praktikat. Selle tõttu on liikluskindlustuse riskil piiramatu kindlustussumma.

Kindlustusriski juhtimiseks kasutatakse peamiselt kolme vahendit:

- piirikindlustuse ja automaatse liikluskindlustuse hinnapoliitika;
- nõude käsitlemise reeglid ning töökorraldus;
- edasikindlustus.

Piirikindlustuse hindade kujundamisel jälgitakse eelkõige asjaolu, et Eesti piirikindlustuse kate ei oleks nn kolmandate riikide sõidukite jaoks kõige odavam võimalus üleeuroopalise katte saamiseks. Piirikindlustuse sihtgrupiks on kolmandates riikides registreeritud sõidukid. Lepingute sõlmimisel tekib olukord, kus on praktiliselt võimatu objektiivselt allikast kontrollida kliendi poolt esitatud andmete ja dokumentide õigsust. Katte väljaandmine on korraldatud selliselt, et teenindamine toimuks eelkõige piiriületusel.

Automaatse liikluskindlustuse kindlustusmakse on tavalisest liikluskindlustuse maksest ligi viis korda kõrgem, kahju tekitamisel tuleb kindlustuskohustusega isikul kanda 640-eurone omavastutus.

LKFis on kirjapandud põhjalikud nõude käsitlemise reeglid. Töökorralduses järgitakse tavapäraseid rollide lahususe ja kollegiaalse otsustamise printsiipe.

Jooksvalt on LKFi kindlustusriskid kaetud mitteproportsionaalse edasikindlustuslepinguga alates 250 tuhandest eurost.

Kindlustusriski sensitiivsuse analüüs. Väljaminekuid kindlustusriski katteks võib iseloomustada läbi kahe teguri – juhtumite arv ja keskmine kahjunõude suurus. Kahjujuhtumite arvu võimaliku muudatuse ulatus on tuletatud tuvastamata sõidukite poolt tekitatavate juhtumite arvu juhuslikkusest ning nende osakaalust kogu juhtumite arvust. Muudes segmentides on juhtumite arv stabiilne või kahanev.

tegur	väärtus	võimalik muutus KASV	netomõju tulemile*	netomõju netovarale*	muutuse mõju tulemile eurodes
2019 juhtumid - piirikindlustus, garantiifond (tuvastamata ja kindluskaitseta sõidukid)					
kahjujuhtumite arv	838	10%	-4,0%	-0,5%	-87 236
keskmine kahjunõue eurodes	806	5%	-2,0%	-0,3%	-43 618
2018 juhtumid - piirikindlustus, garantiifond (tuvastamata ja kindluskaitseta sõidukid)					
kahjujuhtumite arv	870	10%	-5,2%	-0,7%	-114 474
keskmine kahjunõue eurodes	1 085	5%	-2,6%	-0,3%	-57 237

* Netomõju (neto edasikindlustusest) leidmisel on eeldatud, et kahjude struktuur ei muutu ning on lähtutud LKFi ajaloolisest praktikast, kus nii piirikindlustusest kui ka kindlustuskaitseta ja tuvastamata sõidukite poolt tekitatud kahjud ei ole ületanud LKFi vastutuse piire.

Analüüs ei hõlma kindlustuskohustusest vabastatud sõidukiga või välisriigi sõidukiga, mille kindlustusandjal ei ole Eestis esindajat, põhjustatud kahjusid (nende kindlustustehniline mõju tulemile ja netovarale on null eurot), ülevõetud portfelli kahjusid (uusi juhtumeid baasperioodil ei esinenud) ning edasikindlustuse kahjusid (uute juhtumite kindlustustehniline mõju on samuti null eurot).

Tururisk

LKFi finantspositsiooni mõjutab intressimäärade muutumine võlainstrumentide (100% finantsinvesteeringute portfelli ning raha ja raha ekvivalendid) hindade ja kindlustuskohustiste diskontomäärade kaudu. LKF ei ole olulisel määral avatud muudele tururiskidele, s.t muude varade, s.h valuuta, aktsiad, kinnisvara, hindade muutustele, kuna senise investeerimisstrateegia kohaselt ja kindlustustegevuse käigus selliste riskide suhtes vahetult positsioone ei võeta.

Tulenevalt perioodiliste hüvitiste spetsiifilisest iseloomust ja (finantsturgude mõttes) väikesest mahust, ei ole vajalik nendest tulenevaid muid riske (Eesti tarbijahinnaindeksi muutus, hüvitisesaajate oodatav eluiga) otseselt maandada. Siinkohal rakendatakse kahte võtet: kohustisi hinnatakse konservatiivselt ja investeerimisstrateegia ei ole agressiivne (kohustiste ajaline kestus ületab varade ajalist kestust). Ajalise kestuse olulise erinevusega kaasneva reinvesteeringuriski mõju on väike (intressikõver on viimastel aastatel olnud väga lame) ning seda riski arvestades on valitud kasutatav netodiskontomäär.

Investeeringute portfelli intressiriski profiil on avatud lisa 5.

Intressiriski sensitiivsuse analüüs on toodud lisa 11, tabel 11.3. Analüüs hõlmab kõiki intressiriskile avatud finantsvarasid ja -kohustisi. Mõju netovarale on intressimäära 50 baaspunktilisel kasvamisel 9 (2018: 26) tuhat eurot ja intressimäära 50 baaspunktilisel vähenemisel -14 (2018: -32) tuhat eurot.

Krediidirisk

LKFi finantspositsioonist 99% on krediidiriskile avatud. Olulisemad positsioonid ja nendega seotud reeglid:

- 📁 finantsvarade portfellis on lubatud minimaalne vastaspoole krediidireiting Baa2; erandina on aktsepteeritavad Eesti tegevusloaga pangad, kes ei oma reitingut, samuti Põhja- Euroopa avalikult kaubeldavad väärtpaberid;
- 📁 edasikindlustuslepingute sõlmimisel peab partnerite finantstugevuse reiting olema vähemalt A3;
- 📁 nn rohelise kaardi kahjude tagasinõuete puhul on kindlustusandja makseviivituse puhul võimalik nõue esitada vastava riigi rohelise kaardi büroole, rakendub ka süsteemi sisereeglites ette nähtud 12%-line intressimäär;
- 📁 LKFi liikmed on kindlustusandjad, kelle tegevuse jätkusuutlikkuse tagamine on teiste hulgas nii kohaliku kui ka välismaise seadusandja ja järelevalve oluline eesmärk.

Krediidiriskile avatud finantsinstrumentide ja kindlustuslepingutest tulenevate nõuete vastaspoole reitingud klasside lõikes

LKF juhib oma varadega seotud finantsriske vastaspoole miinimumreitingu põhiseelt, võrreldes erinevate reitinguagentuuride (Moody's, S&P, Fitch, Composite) antud hinnanguid. Kui ühe emitendi ja/või tehingu suhtes on reitinguagentuurid andnud erinevaid, omavahel mittevõrreldavaid reitinguid, lähtutakse piirangute rakendamisel madalaimast reitingust. Eestis tegutsevate pankade puhul lähtume arusaamast,

et tütarettevõtetele emafirma reitinguid ei laienda, aga filiaalidele laiendame (esimene on eraldi seisev juriidiline, filiaali puhul on sisuliselt tegemist ettevõtte müügiesindusega Eestis). Tabeli pealses on kasutatud S&P skaalat.

<i>tuhandes eurod</i>	AAA	AA	A	BBB	BB	reitinguta	kokku
31.12.2019	894	313	25	9 118	1 347	12 758	24 454
raha	0	0	0	6 218	0	8 311	14 528
finantsinvesteeringud (Lisa 5)	894	308	0	2 900	1 347	2 241	7 689
varad edasikindlustuslepingutest	0	5	25	0	0	0	30
nõuded kindlustustegevusest (Lisa 7)	0	0	0	0	0	1 850	1 850
nõuded liikmetele jm (Lisa 7*)	0	0	0	0	0	357	357
31.12.2018	663	336	540	12 143	1 391	6 285	21 358
raha	0	0	0	8 049	0	3 628	11 678
finantsinvesteeringud (Lisa 5)	663	328	500	4 093	1 391	692	7 669
varad edasikindlustuslepingutest	0	8	40	0	0	67	115
nõuded kindlustustegevusest (Lisa 7)	0	0	0	0	0	1 516	1 516
nõuded liikmetele jm (Lisa 7*)	0	0	0	0	0	381	381
muutus	231	-23	-515	-3 025	-44	6 473	3 096

* Lisa 7 väljaarvatud "Tulevate perioodide kulude ettemaksud" summas 17 239 (2018: 15 419) eurot.

Reitinguta nõuete (nõuded liikmetele ja kindlustustegevusest tulenevad nõuded) hulgas on nõuded kindlustuskatet mitteomavate sõidukite omanike vastu (5,3 miljonit eurot), mille laekumise tähtaeg ning suurus ei ole usaldusväärselt mõõdetav ning mis tulenevalt nimetatud kahtlustest on alla hinnatud 92% ulatuses (4,9 miljonit eurot). Ülejäänud nõuete vastaspooleks on kas Eesti riik või kindlustusandjad, kelle krediitlikvaliteedi suhtes LKFi juhatusel kahtlused puuduvad.

Reitinguta finantsinstrumentide maksetähtaegade analüüs

LKFi krediidiriskile avatud finantsvaradest on maksetähtaegadega otseselt seotud nõudeid 1,7% (2018: 2,5%), analüüs ei hõlma finantsinvesteeringud ning kindlustustehniliste eraldistega seotud varasid ning tagasinõudeid eraldistelt. Finantsinvesteeringute positsioonide likviidsus on toodud alalõigus 'Likviidsusrisk'. Kindlustustehniliste eraldistega seotud varade ning nõuete (lisa 6, lisa 7, tabel 7.1 tagasinõuded reserviilt) realiseerumistähtajad ja väärtused on otseselt seotud kohustiste realiseerumisega, mille hinnangulised diskonteerimata rahavood on toodud lisa 2.

<i>nõude olek perioodi lõpus</i>	31.12.2019	31.12.2018	muutus
nõuded (v.a. tagasi- ja kõrgendatud kindlustusmakse nõuded, pankrotimenetluse vastu olevad nõuded)	428 098	544 760	-116 662
maksetähtaeg saabumata	410 009	508 509	-98 500
maksetähtaeg saabunud	14 911	25 815	-10 904
tähtaeg määramata	3 178	10 436	-7 258
kogumina alla hinnatud nõuded*	427 406	379 228	48 178
nõuded	5 335 157	3 970 747	1 364 410
nõuete väärtuse langus	-4 907 751	-3 591 519	-1 316 232
individuaalselt alla hinnatud nõuded	0	0	0
nõuded	126 596	126 596	0
nõuete väärtuse langus	-126 596	-126 596	0
kokku	855 504	923 988	-68 484

*Tagasinõude ja, automaatse liikluskindlustuse (ALK) nõuded

Saabumata tähtajaga nõuete puhul ei ole LKFi kahtlusi nende õigeaegse ning märgitud väärtuses laekumise suhtes. Aruande koostamise hetkeks on allahindamata nõuetest laekunud 71% ehk 304,0 (2018: 78%; 424,2) tuhat eurot. Aruandeperioodi jooksul on bilansist välja kantud ebatõenäoliselt laekuvaid nõudeid summas 1 108,8 (2018: 853,0) tuhat eurot, vt lisa 7 tabel 7.2.

Nõuete väärtuse hindamine

Tagasinõuete ja automaatse liikluskindlustuse (ALK) nõuete tuleviku rahavoogude leidmiseks hindab LKF kõigi laekunud nõuete laekumiste ajalist jaotust arvesse võttes, kui palju esitatud nõuete maksetest võivad laekuda peale hindamise kuupäeva. Mudel hindab nõuete eeldatava lisalaekumise tuleviku rahavoogusid,

kus netorahavoo saamiseks on laekumistest maha arvatud nõuete menetlemise kuludega seotud väljaminevad rahavood. Mudeli olulised sisendid on alljärgnevad:

- laekumise ajalise jaotuse leidmiseks kasutatakse minevikuperioodi kolm kuni kuus aastat;
- tagasinõuete puhul eristatakse alates 2012 aastast esitatud tagasinõuded varasemast, varasema puhul puuduvad töödeldavad andmed esitamise kuupäeva osas. 1993-2012 laekumiste aegrea pealt tehakse projektsioon, kus leitakse nende aastate nõuete kogusumma laekumise keskmine muutus ja rakendatakse seda viimase aasta laekumisele kuni see liigub nulli;
- alates 2013 aastast tagasinõuetelt ning ALK nõuetelt leitud lisalaekumine koos laekumise perioodiga on aluseks tulevaste rahavoogude prognoosimisel;
- portfelli majandamises kaasatud töötajate arv, nendega seotud kontori- ja tööjõukulud on 39,0 tuhat eurot ühiku kohta (2018: 27,8). Järgmiste perioodide kulu leidmisel kasutatakse esimese aasta kulude suhet laekumisse ning arvestatakse tarbijahinnaindeksi muutusega;
- rahavoogude diskonteeritud väärtused on arvutatud kasutades EUR Sovereign SPOT tulumääradest koostatud tootluskõverat.

Kõikide ülejäänud nõuete puhul on iga nõude allahindamisvajadus hinnatud eraldi. Analüüsitud on vastaspoole krediidiivõimekust, muus osas on hinnangu koostamisel arvestatud senist praktikat, tehtud kokkuleppeid ning teadaolevaid muudatusi tulevikus.

Finantsriskidest üldiselt arvestades olukorda turgudel

Euroopa keskpanga tegevuse tulemusena on baasintressi määrad püsinud ülimadalal tasemel. LKFi investeringute portfelli koosneb valdavalt nõuetest krediidiuasutustele. Võlakirjade osa portfelist (29% turuväärtuses) on hajutatud erinevate ettevõtete ja tehingu tüüpide vahel selliselt, et olla valmis muutusteks finantsturgudel. Juhtkond on veendunud nõuete vastaspoolte võimes oma kohustisi valitud investeerimishorisoni ulatuses teenindada. Reinvesteeringu uuendatakse informatsiooni intressi – ja krediidiriski väljavaadete kohta. Juhtkonna hinnangul on LKFi finantspositsioon turgude olukorda arvestades asjakohaselt hinnatud. Võlaturu ootamatute liikumiste mõju ulatust ei ole võimalik hinnata ega selle vastu ennast täielikult kaitsta.

Kontsentratsioonirisk

Riski kontsentratsioon tähendab ebapiisavalt hajutatud varade ja/või kohustiste portfelliga seotud suurema kahjumi riski. LKFi majandustegevus on seotud ühe kindlustusliigiga, mistõttu kindlustusrisi kontsentreerumist on võimatu vältida. Arengud Eesti majandusruumis ja eriti õigussüsteemis mõjutavad oluliselt väljamaksete suurust ja võimet tagasinõudeid realiseerida. Liikluskindlustuse infosüsteemi teenuste osutamisel sõltub LKF oluliselt kahe teenusepakkuja ja üksikute töölepingu alusel kaasatud spetsialistide tegevuse tagajärgedest. Liikluskindlustuse infosüsteemi teenused on ärikriitilised kõikide liikluskindlustuse kindlustusandjate jaoks nii müügi- kui ka kahjukäsitlustehingute teostamisel.

Varade poole riski kontsentratsioon puudutab investeerimisportfelliga seotud vastaspoole turu- ja krediidiriske. Tänapäevases olukorras paistab see eelkõige silma krediidiuasutuste vastaspoole riski kaudu, kuna finantsturgude praeguses seisus on madala riskiga reinvesteeringu keeruline ning vahendid koonduvad viie Eesti krediidiuasutuse arvetele.

Turu- ja krediidiriskide kontsentreerumine riikide lõikes (v.a. kontod krediidiuasutustes)

riik	31.12.2019	31.12.2018	muutus
Eesti	3 511 127	1 796 293	1 714 834
Leedu	532 025	345 083	186 942
Läti	104 437	104 417	20
Norra	893 880	1 163 726	-269 846
Prantsusmaa	500 289	500 079	210
Rootsi	0	802 190	-802 190
Soome	2 147 533	2 355 867	-208 334
Taani	0	601 170	-601 170
kokku	7 689 291	7 668 825	20 466

Turu- ja krediidiriskide kontsentreerumine sektorite (tegevusalade) lõikes (v.a. pangakontod)

tegevusala	31.12.2019	31.12.2018	muutus
avalik sektor	691 952	663 292	28 660
elektroonika	424 462	308 507	115 955
energeetika	317 390	1 115 181	-797 791
finants	3 807 731	3 017 423	790 308
jaekaubandus	1 032 313	1 192 401	-160 088
kinnisvara	182 809	497 779	-314 970
lennundus	523 507	311 345	212 162
puidutööstus	428 228	311 691	116 537
tööstus	280 899	251 206	29 693
kokku	7 689 291	7 668 825	20 466

Likviidsusrisk

LKFi puhul võivad likviidsusprobleemid tekkida seoses suurte kahjude väljamaksetega ning maksejõuetu kindlustusandja portfelli ülevõtmisega. Esimesel juhul peab tavapäraselt edasikindlustusvõtja teostama kahju väljamakse enne, kui tekib võimalus kätte saada edasikindlustusandja osa vastavast maksest. LKFi aruandeperioodi lõpu kahjuportfelli hinnates on suurim võimalik ühekordne makse 166,2 tuhat eurot.

Arvestades ebakindlust kindlustuskohustiste ajastamisel, on finantsvarade portfelli koostamisel hoidutud väga pikaajalistest paigutustest, mis samas oluliselt kahandavad võimalusi teenida intressi – ja/või krediidiriski võtmise arvelt. Kindlustuskohustiste ning nende vastas olevate varade eeldatavad diskonteerimata rahavood on toodud lisas 11 ja ka leheküljel 21 tabelis.

Maksejõuetu kindlustusandja portfelli ülevõtmise protsess on reglementeeritud kindlustustegevuse ja liikluskindlustuse seaduses ning eeldab spetsiifilise finantseerimisplaani koostamist, kus on võimalik toetuda LKFi netovarale, erakorralistele liikmemaksudele ja/või muudele allikatele.

Finantsinvesteeringute positsiooni likviidsus

lepinguline tähtaeg	31.12.2019	31.12.2018	muutus
kuni 1 aasta	1 703 045	4 112 313	-2 409 268
1 kuni 5 aastat	5 060 540	2 580 262	2 480 278
üle 5 aasta	925 706	976 250	-50 544
kokku	7 689 291	7 668 825	20 466
keskmise päevade arv lunastumiseni	1 102	1 122	-20

Operatsioonirisk

Olulised operatsiooniriskid LKFi tegevuses tekivad (sulgudes kirjeldavad majandusnäitajad aruandeperioodi kohta või selle lõpu seisuga):

- 📁 finantsvarade juhtimises - varade maht aruandeperioodi lõpus 6,5 miljonit eurot läbi 26 erineva tehingu (2018: 7,0 miljonit eurot 21 tehingut);
- 📁 kahjukäsitletoimingutes - 1 099 väljamakset summas 1,4 miljonit eurot (2018: 1 090 makset, summas 1,5 miljonit eurot);
- 📁 liiklusõnnetuste põhjustajate vastu esitatud tagasinõuete ning lepinguta sõidukite menetluse ja automaatse liikluskindlustuse majandamisel - nõuete saldo 5,3 (2018: 4,0) miljonit eurot;
- 📁 kindlustuskohustiste hindamisel - kohustiste summa 4,6 (2018: 4,4) miljonit eurot;
- 📁 liikluskindlustuse infosüsteemi käigushoidmisel - teenindatavate ärikriitiliste tehingute väärtus 101,9 (2018: 103,0) miljonit eurot.

Võimalused nimetatud operatsioonide toetamiseks ja kontrollimiseks infotehnoloogiliste vahenditega, ehk inimfaktori välistamiseks, on piiratud. LKF rakendab sisekontrolli parimat praktikat kahjude ennetamiseks.

Kapitali juhtimine

LKFi omakapitalina käsitletakse varade ja kohustiste vahet (netovara). LKF kasutab oma netovara Liikluskindlustuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Nõuded kapitali suurusele on kehtestatud kindlustustegevuse ja liikluskindlustuse seadusega.

Liikluskindlustuse seadus kehtestab nõuded LKFi netovara suurusele, mis peab vastama 10% tema liikmete kohustusliku liikluskindlustuse tehniliste brutoeraldiste summast. Nimetatud nõuet arvestatakse majandusaasta eelarve planeerimisel kehtestatava liikmemaksumäära suuruse leidmisel.

	31.12.2019	31.12.2018	muutus
10% koguturu brutoeraldistest	16 359 947	14 851 505	1 508 442
netovara suurus perioodi lõpus	19 726 880	16 907 176	2 819 704
nõude täitmine	120,6%	113,8%	6,8%

Vastavalt LKF põhikirjale jagatakse ühingu lõpetamisel pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist järele jäänud vara LKFi liikmete vahel võrdselt, kui seadus mille alusel LKF on loodud ja tegutseb ei sätesta teisiti. LKFi lõpetamine on lubatud üksnes juhul kui see on sätestatud seaduses või seaduse muudatuses, mille alusel LKF on loodud ja tegutseb.

Solventsus 2

Solventsus 2 regulatsioon rakendub LKFile vaid piiratud ulatuses. Konkreetsed nõuded on määratletud liikluskindlustuse seaduse § 71. LKF peab täitma uuest seadusest tulenevaid nõudeid juhtimisele, investeerimistegevusele, edasikindlustusele, aktuaari funktsioonile, audiitorkontrollile ning oma riskide ja maksevõime hindamisele. Nimetatud seadus kätkeb endas veel terve rida eelpool nimetatamata nõudeid kindlustusandjale aga LKFile need ei kohaldu (n. järelevalvelise aruandluse nõue jne.).

Lisa 4. Raha

	31.12.2019	31.12.2018	muutus
nõudmiseni hoiused EUR	14 245 578	11 637 553	2 608 025
nõudmiseni hoiused NOK	26 804	40 182	-13 378
nõudmiseni hoiused SEK	256 059	0	256 059
kokku	14 528 441	11 677 735	2 850 706

Lisa 5 . Finantsinvesteeringud

Käesolevas lisas esitatud finantsinvesteeringute portfelli struktuuri ülevaade ja vastavate keskmiste arvutused on teostatud, arvestades kvalitatiivsete näitajate väärtusi tehingute kaupa vastavate perioodide lõpus.

Tabel 5.1. Finantsinvesteeringud instrumendi liikide lõikes

instrumendi liik	31.12.2019	31.12.2018	kv muutus
tähtajaline hoius	1 202 757	700 215	502 542
muutuva tulumääraga võlakirjad	807 918	3 576 992	-2 769 074
muutumat tulumääraga võlakirjad	5 678 616	3 391 618	2 286 998
kokku	7 689 291	7 668 825	20 466

Arvestades IFRS 13 poolt sätestatud õiglase väärtuse määramise hierarhia kolme taset, kuulusid õiglases väärtuses kajastatavad finantsinvesteeringud summas 6 486 534 (2018: 6 969 610) eurot aruande-kuupäeva seisuga tasemesse I (noteeritud hinnad identsetele varadele või kohustistele aktiivsetel turgudel). Tähtajalised hoiused summas 1 202 757 (2018: 700 215) eurot on kajastatud korrigeeritud soetusmaksumuses.

Tabel 5.2. Tulud finantsvarade kategooriate lõikes

<i>finantsinvesteeringute kategooriad</i>	2019	2018
õiglases väärtuses läbi tulude ja kulude aruande	25 723	54 406
sh. kasum/kahjum õiglase väärtuse muutusest	-8 641	44 440
laekunud intressitulu	34 364	9 966
intressitulu tähtajalistelt hoiustelt	-898	1 545
valuutakursi muutus	6 636	-1 190
kokku	31 461	54 761
õiglases väärtuses läbi muu koondtulemi		
sh. kasum/kahjum õiglase väärtuse muutusest	39 148	-86 211
laekunud intressitulu	132 701	61 416
kokku	171 849	-24 795
kõik kokku	203 310	29 966

Lisa 6 . Varad edasikindlustuslepingutest

	31.12.2019	31.12.2018	kv muutus
edasikindlustaja osa - RBNS	17 080	41 204	-24 124
nõuded edasikindlustusandjale	13 100	14 037	-937
nõuded edasikindlustusvõtjale	0	59 859	-59 859
kokku	30 180	115 100	-84 920

Edasikindlustuslepingutega seotud varad, mis kajastaksid lepingute lõpetamisel nii realiseeritud krediitkahjusid kui ka lõpetamise tõttu võimalikku katmata jäävat kindlustusriski, ei ole alla hinnatud. Vastavad riskid on arvesse võetud nii omavahendite normatiivi arvutuses kui ka netovara piisavuse hindamisel.

Lisa 7. Nõuded kindlustustegevusest ja tegevusest garantiifondina

	31.12.2019	31.12.2018	muutus
nõuded kindlustustegevusest	2 112 517	1 838 349	274 168
nõuded piirikindlustuse vahendajale	2 710	2 400	310
kindlustuskohustusest või välisriigi sõiduki hüvitiste tagasinõuded	43 524	89 164	-45 640
nõuded liikmetele (Lisa 19)	262 784	322 244	-59 460
ALK ja tagasinõuded (tabel 7.1)	1 791 389	1 422 397	368 992
muud nõuded	12 110	2144	9 966
arveldamine EKsLga (Lisa 19)	93 871	58 307	35 564
tulevaste perioodide kulude ettemaksud	17 239	15 418	1 821
kokku	2 223 627	1 912 074	311 553

Tabel 7.1. Tagasinõuded ja kõrgendatud kindlustusmakse nõuded (tabel 12.1)

	31.12.2019	31.12.2018	muutus
tagasinõuded eraldistelt	1 363 983	1 043 169	320 814
kindlustuskohustusest sõidukite kahjud	33 158	34 071	-913
välisriigi sõidukid	1 330 825	1 009 098	321 727
tagasinõuded põhjustajatelt	176 074	119 460	56 614
nõuete summa kokku	1 265 515	1 374 694	-109 179
ebatõenäoliselt laekuv osa	-1 089 441	-1 255 234	165 793
automaatkindlustuse makse (ALK) nõuded	251 332	259 768	-8 436
nõuete summa kokku	4 046 337	2 572 748	1 473 589
ebatõenäoliselt laekuv osa	-3 795 005	-2 312 980	-1 482 025
kokku	1 791 389	1 422 397	368 992

Tagasinõuded eraldistelt hõlmab kindlustuskohustusest vabastatud sõidukiga või välisriigi sõidukiga, mille kindlustusandjal ei ole Eestis esindajat, põhjustatud kahju eraldiste seda osa, mis kohustatud osapool tasub LKFile peale kahjunõude väljamaksmist kannatanule. Nimetatud eraldiste ja tagasinõuete muutuste mõju LKFi aruandeperioodi tulemile on null.

Tabel 7.2. Tehtud allahindlused

	31.12.2019	31.12.2018	muutus
nõuded kindlustustegevusest ja muud nõuded	5 011 042	3 694 810	1 316 232
sh tagasinõuded (tabel 7.1)	1 089 441	1 255 234	-165 793
ALK nõuded (tabel 7.1)	3 795 005	2 312 980	1 482 025
muud nõuded	126 596	126 596	0
kokku	5 011 042	3 694 810	1 316 232

31.12.2018 seisuga ebatõenäoliseks hinnatud nõuetest on 2019. aasta jooksul lootusetuteks tunnistatud ning bilansist välja kantud tagasinõudeid ning LSM ja ALK nõudeid summas 1 108,8 (2018: 853,0) tuhat eurot. Varasemalt maha kantud nõuetest laekus aruandeaastal 7,4 tuhat eurot.

Lisa 8. Materiaalne- ja immateriaalne põhivara

	jääkväärtus 31.12.2019	soetus- maksumus 31.12.2019	jääkväärtus 31.12.2018	soetus- maksumus 31.12.2018
materiaalne põhivara	29 046	301 048	40 034	297 518
immateriaalne põhivara	20 477	1 670 462	73 812	1 670 464
kapitalirendi tingimustel renditud vara (Lisa 17)	117 226	187 562	0	0
kokku	166 749	2 159 072	113 846	1 967 982

01.01.2019 alates on tulenevalt IFRS16 nõudest kajastatud ka kasutusõiguse alusel kasutatav vara ja rendikohustis bilansis rendimaksete nüüdisväärtuses ning vara amortiseeritakse ja kohustise pealt arvestatakse intressi. 2019. aastal on soetatud 3 531 euro eest kontorisustust (mööblit ja tehnikat). Aruandeperioodil on kulumina kajastatud 63 396 eurot põhivaradelt (2018: 79 806 eurot) ning 70 336 kapitalirendilepinguga seotud varadelt (2018: 0 eurot). Immateriaalne vara koosneb põhiliselt liikluskindlustuse infosüsteemi erinevate rakenduste loomiseks kulunud väljaminekutest sh RELIKA (soetusmaksumusega 1 067,7 ja jääkväärtusega 9,9 tuhat eurot).

Lisa 9. Muud kohustised

	31.12.2019	31.12.2018	kv muutus
kohustised edasikindlustusandja ees	8 060	30 265	-22 205
kohustised hankijatele	39 866	38 114	1 752
kohustised Maksu- ja Tolliametile	44 723	35 504	9 219
kohustised töövõtjatele, puhkusereserv	72 774	56 286	16 488
muud viitvõlad ja ettemakstud tulud	1 044	0	1 044
kokku	166 467	160 169	6 298

Tabelis toodud kohustised on realiseeritavad lähima 12 kuu jooksul, mistõttu võib neid lugeda lühiajalisteks kohustisteks.

Kohustised kapitalirendilepingust summas 117 913 eurot on tähtajaga 31.08.2021, 2020. aastal on lepingulise kohustise summa 70 235 eurot (lisa 17 ja lisa 14).

Lisa 10. Kohustised kindlustustegevusest ja tegevusest garantiifondina

	31.12.2019	31.12.2018	kv muutus
bruto eraldised	4 627 028	4 420 235	206 793
ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	1 695	1 541	154
rahuldamata nõuete eraldis - RBNS	3 887 479	3 707 765	179 714
rahuldamata nõuete eraldis - IBNR	737 854	710 929	26 925
edasikindlustaja osa eraldistes -RBNS	17 080	41 204	-24 124
neto eraldised			
ettemakstud kindlustusmaksete eraldis	1 695	1 541	154
rahuldamata nõuete eraldis - RBNS	3 870 399	3 666 561	203 838
rahuldamata nõuete eraldis - IBNR	737 854	710 929	26 925
kokku netto eraldised	4 609 948	4 379 031	230 917

Eraldiste bilansiliste väärtuste muutused aruandeperioodis on toodud tabelis 10.1 ja lisa 15.

Tabel 10.1 Kohustised kindlustustegevusest valdkondade lõikes

	RNE muutus (+) kasv	EDK osa muutus (-) kasv	EPE muutus (+) kasv	muutus	eraldised seisuga 31.12.2019	eraldised seisuga 31.12.2018
kindlustustegevus	-81 976	24 124	154	-57 698	2 471 015	2 528 713
piirikindlustus	0	0	154	154	1 695	1 541
edasikindlustus	-45 918	24 124	0	-21 794	2 348 495	2 370 289
maksejõuetus*	-36 058	0	0	-36 058	120 825	156 883
tegevus garantiifondina	288 615	0	0	288 615	2 138 933	1 850 318
ALK lepinguga kahjud	141 092	0	0	141 092	237 651	96 559
kindlustuskaitseta sõidukid	-202 959	0	0	-202 959	342 879	545 838
tuvastamata sõidukid	29 668	0	0	29 668	194 420	164 752
kindlustuskohustuseta või välisriigi sõidukid	320 814	0	0	320 814	1 363 983	1 043 169
neto eraldised kokku	206 639	24 124	154	230 917	4 609 948	4 379 031

*ülevõetud ASA ja Ühiskindlustuse nõuded

Lisa 11. Kohustiste ja varade piisavuse test

Testi eesmärk on hinnata kindlustusmatemaatiliselt arvatud kindlustusriskidest tulenevate kohustiste piisavust, analüüsides jooksvaid hinnanguid tulevaste rahavoogude kohta, arvestades turul valitsevaid intressimäärasid ja inflatsiooni ootusi. Olemasolevate kohustiste kestvusest ja tingimustest lähtudes on inflatsiooni muutumise mõju testitud ainult liikluskindlustuse perioodilistest hüvitistest tulenevate kohustiste suhtes.

Eeltööna on koostatud kohustistega seotud diskonteerimata rahavoogude diagramm sammuga 1 aasta, kokkuvõtte on toodud tabelis 11.2. Järgmisena on leitud rahavoogude puhasnüüdisväärtus (mitmeperioodilise rahavoogude diskonteerimise mudeliga). Diskonteeritud väärtused on arvatud kasutades EUR Sovereign SPOT tulumääradest koostatud tootluskõverat, kus üle 30 aastase lõpptähtaja määr on võrdsustatud 30 aastase määraga.

Kohustiste ja varade koosmõju hindamise testi jaoks on tehtud rahavoogude diagramm finantsvarade kohta, kasutades järgmiseid eelduseid:

- 📁 nõuded (va tagasinõuded) realiseeruvad ühe aasta jooksul;
- 📁 tagasinõuded on periodiseeritud kuni 5- aastasele eeldatavale laekumisperioodile;
- 📁 kindlustuskohustuseta või välisriigi sõiduki hüvitiste tagasinõuded realiseeruvad samal perioodil kui nendega seotud kohustised;
- 📁 finantsinvesteeringud laekuvad vastavalt lepingus toodud tähtajale;
- 📁 edasikindlustuse varad realiseeruvad samal perioodil kui nendega seotud kohustised.

Rahavoogude diagrammi koostamisel on kasutatud hinnangut, kus inflatsioonitegur liigub 0%-lt 2,0%-ni järgneva kümne aasta jooksul ja jääb sealt edasi samaks. Kasutatud riskivaba rahahind on toodud tabelis 11.1.

Tabel 11.1. Riskivaba rahahind

	aastad					
Euroopa keskpank	kuni 1	1-5	5-10	10-20	20-30	üle 30
EUR Sovereign SPOT 31.12.2019	-0,66%	-0,50%	-0,20%	0,13%	0,33%	0,33%
EUR Sovereign SPOT 31.12.2018	-0,75%	-0,40%	0,21%	0,67%	0,91%	0,91%

Tabel 11.2. Diskonteerimata rahavoogude diagramm

tuhanded eurod	rahavoo perioodid aastates						
	kuni 1	1-5	5-10	10-20	20-30	üle 30	kokku
varad	17 822	5 903	774	149	26	1	24 675
kohustised	2 367	1 027	428	548	154	14	4 539
neto rahavoog 31.12.2019	15 454	4 876	346	-399	-128	-13	20 136
varad	17 301	3 521	465	124	38	3	21 452
kohustised	2 281	936	374	529	193	17	4 330
neto rahavoog 31.12.2018	15 020	2 584	91	-405	-155	-14	17 122

Tabel 11.3. Intressiriskile avatuse test

tuhanded eurod	bilansiline väärtus	rahavoo puhasnõudis väärtus	Kui normaliseeritud diskonteerimisel kasutatav määr					
			suureneb 50bp	väheneb 50bp	suureneb 100bp	väheneb 100bp	suureneb 200bp	väheneb 200bp
varad	24 472	24 759	-104	108	-204	219	-396	455
kohustised	4 911	4 881	-113	122	-216	255	-401	558
neto rahavoog 31.12.2019	19 560	19 878	9	-14	12	-36	5	-103
varad	21 468	21 474	-80	83	-156	169	-302	353
kohustised	4 580	4 569	-105	114	-202	239	-374	525
neto rahavoog 31.12.2018	16 888	16 905	25	-31	46	-70	72	-172

Tabel 11.4. Inflatsiooniriskile avatuse test

tuhanded eurod	bilansiline väärtus	rahavoo puhasnõudis väärtus	Kui aastase püsiva makse arvutamisel kasutatav inflatsioonimäär					
			suureneb 100bp	väheneb 100bp	suureneb 200bp	väheneb 200bp	suureneb 400bp	väheneb 400bp
perioodilised hüvitised 31.12.2019	1 935	1 900	208	-179	450	-334	1 069	-588
perioodilised hüvitised 31.12.2018	1 657	1 749	196	-168	426	-313	1 017	-548

Lisa 12. Tulu teenitud kindlustusmaksetest

	2019	2018
piirikindlustuse teenitud kindlustusmaksed	42 194	26 126
piirikindlustuse kindlustusmaksed	42 348	26 782
EPE muutus	-154	-656
automaatkindlustuse kindlustusmaksed (ALK)	1 022 742	862 510
ALK esitatud kehtivate makseteatiste summa	2 504 766	1 963 977
ALK esitatud makseteatiste ebatõenäoliselt laekuv osa	-1 482 024	-1 101 467
lepinguta sõidukite menetlus (LSM)	167	2 329
LSM mahakantud nõuete laekumine	167	2 329
kokku tulu teenitud kindlustusmaksetest	1 065 103	890 965

Liikluskindlustus rakendub automaatselt sundkindlustusena (automaatne liikluskindlustus), kui sõiduki suhtes on kindlustuslepingu sõlmimise kohustus täitmata. Kindlustuskohustusega isikul on kohustus tasuda kindlustusmaks, LKFi on kohustus hüvitada sundkindlustusega sõidukiga tekitatud kahju. 31.12.2019 seisuga on 12 741 (2018: 13 293) automaatkindlustusega sõidukit. Näitajad alustatud ja lõpetatud menetluste kohta on toodud tabelis.

Tabel 12.1. Automaatse liikluskindlustuse menetlused

		2019	2018
algatatud menetlusi	tk	72 071	63 814
lõpetatud menetlusi, sh	tk	72 650	63 518
leping sõlmitud	tk	29 191	25 101
liiklusregistris andmed korrastatud	tk	43 459	38 417
esitatud nõudeid	tk	27 490	25 600
esitatud nõuete summa	eur	2 537 299	1 986 784
laekunud nõudeid	eur	1 029 236	754 583

Automaatse liikluskindlustuse ja Lepinguta sõidukite menetluse aruandeperioodi lõpu nõuete saldo ning hinnang nõuete väärtusele on toodud lisa 7 tabelis. Allahindlusel kasutatud eeldused ja hinnangud on kirjeldatud lisa 2.

Lisa 13. Tulud (va tulu teenitud kindlustusmaksetest, tagasinõuetest)

	2019	2018
Liikmemaksu põhiosa	3 962 597	4 002 173
Liikmemaksu lisaosa (CABAS)	320 439	313 507
CABAS litsentsitasud autoremondiettevõtelt	92 232	88 214
kahjunõuete käsitlestasu	56 721	38 540
VS-i haldamise tulu liikmetelt	672	2 896
muud	1 783	0
kokku	4 434 444	4 445 330

Lisa 14. Kulud

	2019	2018
tööjõukulud	-1 017 859	-944 132
koolitus, meeskonnatöö	-18 527	-12 592
kontori haldus	-152 680	-160 419
koostöö liikmete ja partneritega	-109 393	-123 261
IT taristu kulud (rent+haldus+amort)	-340 980	-343 733
Cabas all-litsentsidena edasi esitatud kulud	-404 267	-392 284
ostetud teenused, muud tegevuskulud	-244 634	-231 217
kulud finantseerimisest (kap.rendi lepingust, "+" tulud finantseerimisest)*	1 007	0
kokku	-2 287 333	-2 207 638

*intressitulu kapitalirendi maksetelt tuleneb diskonteerimisel kasutatud negatiivsest intressimäärast

Tabel 14.1 Tööjõukulud

	2019	2018
töötajad	-686 661	-624 949
juhatuse	-292 587	-279 843
nõukogu	-18 445	-18 360
liikluskindlustuse lepitusorgan	-20 166	-20 980
kokku	-1 017 859	-944 132

LKFil oli aruandeperioodi lõpu seisuga töölepinguga töötajaid 20 (täiskohani ümardatult), juhatuse liikmeid neli ning nõukogu liikmeid kuus (2018: vastavalt 19, 4, 6).

Juhatus ja töötajate tasustamine põhineb põhipalkadel, mis on lepinguliselt fikseeritud. Juhatusel on lisaks põhipalgale ette nähtud ka tulemustasu komponent, mis ei moodusta samas määravat osa isiku aasta sissetulekust. Tulemustasu määramisel lähtutakse ennekõike aastaeasmärkide täitmisest ning see ei ole majandustulemustest otseselt sõltuv. Viimase põhimõtte läbi on välistatud juhatuse ja töötajate võimalik huvide konflikt ja majandustulemuste moonutamise vajadus võimalikust lühiajalisest isiklikust kasust lähtudes.

Meeskonna arendamiseks on aruandeperioodil kulusid tehtud 8,5 (2018: 7,5) tuhat eurot. Muid olulisi soodustusi LKF oma töötajatele teinud ei ole.

LKF on moodustanud seltsingu Eesti Kindlustusseltside Liiduga kindlustussektori koostööülesannete säästlikuks täitmiseks.

Lisa 15. Neto esinenud kahjunõuded (lisa 10)

	makstud kahjud; regress (-)	EDK osa makstud kahjudes	RNE muutus (+)kasv	RNE regressi muutus (-) kasv	EDK osa muutus (-)kasv	eraldise ja nõude muutus	kahju- nõuded neto
2019							
kindlustustegevus	-110 338	34 609	-81 976	0	24 124	-57 852	-17 877
piirikindlustus	824	0	0	0	0	0	824
edasikindlustus	-104 276	34 609	-45 918	0	24 124	-21 794	-47 873
maksejõuetus	-6 886	0	-36 058	0	0	-36 058	29 172
tegevus garantiifondina	-509 031	0	288 615	-320 814	0	288 615	-476 832
ALK lepinguga kahjud	-138 257	0	141 092	0	0	141 092	-279 349
kindlustuskaitseta sõidukid	27 282	0	-202 959	0	0	-202 959	230 241
tuvastamata sõidukid	-398 056	0	29 668	0	0	29 668	-427 724
kindlustuskohustusega või välisriigi sõidukid	0	0	320 814	-320 814	0	320 814	0
kokku	-619 369	34 609	206 639	-320 814	24 124	230 763	-494 709

	makstud kahjud; regress (-)	EDK osa makstud kahjudes	RNE muutus (+)kasv	RNE regressi muutus (-) kasv	EDK osa muutus (-)kasv	eraldise ja nõude muutus	kahju- nõuded neto
2018							
kindlustustegevus	-99 980	12 656	-187 581	-25 698	226 786	13 507	-100 831
piirikindlustus	0	0	0	0	0	0	0
edasikindlustus	-73 372	12 656	-229 979	-25 698	226 786	-28 891	-31 825
maksejõuetus	-26 608	0	42 398	0	0	42 398	-69 006
tegevus garantiifondina	-861 652	0	260 339	-371 882	0	260 339	-750 109
ALK lepinguga kahjud	-151 961		104 586	0	0	104 586	-256 547
kindlustuskaitseta sõidukid	-254 621	0	-217 902	0	0	-217 902	-36 719
tuvastamata sõidukid	-455 070	0	1 773	0	0	1 773	-456 843
kindlustuskohustusega või välisriigi sõidukid	0	0	371 882	-371 882	0	371 882	0
kokku	-961 632	12 656	72 758	-397 580	226 786	273 846	-850 940

2019. aasta makstud kahjude (arvestamata tagasinõudeid) hulgas on aruandeaasta juhtumite eest välja makstud kahjunõudeid summas 769,6 (2018: 930,5) tuhat eurot ja varasemate aastate juhtumite eest 513,1 (2018: 551,0) tuhat eurot.

RNE suurenemine 206,6 tuhat eurot, sisaldab aruandeaastal toimunud kuid 31. detsembri seisuga välja maksmata kahjunõudeid summas 697,1 tuhat eurot ning varasemate aastate välja maksmata kahjunõuete vähenemist summas 490,5 tuhat eurot.

Lisa 16. Kahjude kujunemine

Kahjude kujunemine sisaldab hinnanguid kahjunõude suurusele (ehk eraldisele) juhtumiaastal ning hinnanguid aruandeaastal. Esialgselt antud hinnangud kahjunõuetele ning käsitlemise protsessis saadud lisainformatsiooni põhjal tehtud hinnangud aruandeaastal erinevad kuni skaalal 7-28%, erandina on erinevus 2009 aasta juhtumitele ligi 40%.

kahjunõuded (tuhandes eurod)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	kokku
juhtumi aastal	765	372	505	681	727	664	798	926	1 313	1 025	788	8 563
1 aasta hiljem	623	357	444	664	652	588	630	847	1 232	1 126	-	-
2 aastat hiljem	615	262	443	635	642	584	593	819	1 033	-	-	-
3 aastat hiljem	583	342	442	642	637	561	589	829	-	-	-	-
4 aastat hiljem	547	343	442	574	636	553	578	-	-	-	-	-
5 aastat hiljem	454	345	442	574	636	553	-	-	-	-	-	-
6 aastat hiljem	454	345	442	574	636	-	-	-	-	-	-	-
7 aastat hiljem	454	345	442	574	-	-	-	-	-	-	-	-
8 aastat hiljem	454	345	442	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9 aastat hiljem	454	345	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10 aastat hiljem	455	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
kahjunõuete hinnang 31.12.2019	455	345	442	574	636	553	578	829	1 033	1 126	788	7 359
makstud kahjud kuni 31.12.2019	-455	-345	-442	-574	-636	-553	-578	-828	-940	-904	-479	-6 733
eraldis 31.12.2019	0	0	0	0	0	0	0	1	93	223	309	626
1993-2008 eraldis 31.12.2019												2 636
brutoeraldis kokku												3 261
edasikindlustusandja osa 1993-2008 eraldises 31.12.2019												17
netoeraldis kokku												3 244

Analüüsitud on juhtumiaastaid 2009 kuni 2019, varasemate perioodide kahjude eraldised on märgitud koondsummas. Kahjunõuete hinnang esimesel aastal sisaldab alati ka antud perioodi lõpuga arvestatud IBNR eraldist. Perioodi 1993-2007 eraldiste suur maht ning neto- ja brutoeraldise erinevus tuleneb LKFi tegevusest edasikindlustusandjana, sh ka 2003-2004 andis LKF edasikindlustuslepingutest tulenevat kindlustuskatet, kuid nende aastate lepingutest LKF olulist kindlustusriski ei võtnud.

Analüüs ei hõlma kindlustuskohustuse ja välisriigi sõidukite tekitatud kahjude eraldist summas 1 364,0 tuhat eurot, nende kindlustustehniline mõju tulemile ja netovarale on null.

Lisa 17. Rendilepingud

LKF kui rendilevõtja

LKFi rendileping kontoriruumide rentimisel on alates 01.01.2019, vastavalt IFRS 16 nõuetele, kajastatud bilansis vara ja kohustisena rendimaksete nüüdismäärtuses.

	31.12.2019	01.01.2019	muutus
vara kapitalirendi lepingust (lisa 8)	117 226	187 562	70 336
kohustis kapitalirendi lepingust (lisa 9)	117 913	187 562	69 649
kokku	-687	0	687

Rendileping, mis algas 2011 septembrist on pikendatud (05.07.2016) kuni aastani 2021. Erakorralise ülesõtmise puhul teatatakse 30 päeva ette ning hüvitise määr on kahe kuu rendi summa (11,6 tuhat eurot), korraline ülesõtlemine ei ole võimalik.

CABAS tarkvara (lisa 18) kasutusõiguse ja turustamise eest on aruandeaastal makstud lepingulist litsentsitasu 350,7 (2018: 340,0) tuhat eurot. Lepingu lõpetamisel on etteteatamise tähtaeg 1 aasta (ehk 366,0 tuhat eurot). Rendimaksete summa 2020. aastal on 366,0 tuhat eurot, kehiv leping pikeneb automaatselt 12 kuu võrra kui pooled ei soovi teisiti.

LKF kui rendileandja

Kasutusrenditingimustes on LKF sõlminud all-litsentsi lepingud CABAS tarkvara kasutamiseks autoremondiettevõtetega (lisa 18). 2019. aastal on kogutud autoremondiettevõtelt tarkvara kasutamise litsentsitasudena 92,2 (2018: 87,6) tuhat eurot. Kindlustusandjate jaoks on teenus liikmemaksu arvelt mahus 320,4 (2018: 313,2) tuhat eurot.

Lepingu lõpetamisel on etteteatamise tähtaeg 1 aasta (ehk 366,0 tuhat eurot), mis lepingujärgselt tuleb LKFile hüvitada CABAS-t kasutavate autoremondiettevõtete ja kindlustusandjate poolt.

Lisa 18. CABAS litsentsileping

Rootsi ettevõttega CAB Group AB kehtiva taastusremondi normeerimistarkvara CABAS litsentsilepingu pikkus on kolm pluss kaks aastat (alates juuli 2013) pikenedes automaatselt 12 kuu võrra kui osapooled ei otsusta teisiti. Projekti finantseerivad tarkvara kasutavad remondiettevõtted ja kindlustusandjad, s.t liikluskindlustuse garantiifondi vahendeid selleks ei kasutata.

Sõlmitud leping annab muuhulgas LKFile:

- 📁 õiguse tarkvara kasutada;
- 📁 ainuõiguse Eesti piires tarkvara kasutusõigustele litsentse väljastada;
- 📁 õiguse määrata Eestis litsentsi hind.

Tulenevalt lepinguga saadud õigustest ja kohustistest on lepinguline suhe CAB Group AB-ga kajastatud kasutusrendina (lisa 17). Kogu tarkvara kasutamise kulu Eesti turul kokku oli 412,7 (2018: 400,7) tuhat eurot.

31.12.2019 seisuga on CABAS-e kasutamise õigus 158 autoremondiettevõttel, 7 koolil, 10 kindlustusandjal ja LKFil.

Lisa 19. Tehingud seotud osapooltega

Seotud isikuteks loetakse (sulgudes vastavad tehingute aluseks olevad lepingud vms suhet reguleerivad dokumendid):

- 📁 nõukogu liikmed (nõukogu reglement);
- 📁 kindlustusseltsid (Liikluskindlustuse seadus, nõukogu otsused, edasikindlustuslepingud);
- 📁 juhtkonna liikmed (töö- ja teenistuslepingud) ning nende lähisugulased ning nendega seotud ettevõtted.

Tehingud seotud osapooltega, mille puhul on olemas turg, on teostatud lähtudes tavapärastest turutingimustest, eesmärgiga tagada parim võimalik tulemus. Need tehingud, mille puhul turg puudub, on kinnitatud nõukogus.

Tabel 19.1 Tehingud LKFi liikmetega

saadud +, tasutud -	liikmemaksu põhiosa	liikmemaksu lisaosa e Cabas	kahjunõuded (sh käsitluskulu)	muud nõuded ja väljamaksed	2019
BTA	324 209	25 412	0	0	349 621
COMPENSA	114 229	8 583	-3 631	605	119 785
DRAUDIMAS	624 073	54 025	-31 830	4 915	651 183
ERGO	778 465	55 458	-27 774	0	806 149
GJENSIDIGE	127 266	9 992	-4 000	832	134 090
IF	534 795	60 808	-33 813	-686	561 104
INGES	320 943	10 081	-17 777	2 656	315 904
QBE	36 000	0	-53 793	0	-17 793
SALVA	277 498	18 884	33 701	-1 001	329 082
SEESAM	360 660	26 969	-9 941	1 980	379 668
SWEDBANK	464 460	50 227	-7 353	2 721	510 056
kokku	3 962 598	320 439	-156 212	12 023	4 138 848

saadud +, tasutud -	liikmemaksu põhiosa	liikmemaksu lisaosa e Cabas	kahjunõuded (sh käsituskulu)	muud nõuded ja väljamaksed	2018
BTA	322 252	23 525	-1 903	0	343 874
COMPENSA	107 045	9 685	-7 840	1 218	110 108
DRAUDIMAS	637 350	49 286	-20 709	9 080	675 007
ERGO	762 689	54 960	-49 315	0	768 334
GJENSIDIGE	150 845	12 992	-2 177	3 025	164 685
IF	628 866	66 378	-47 261	-686	647 297
INGES	319 738	10 474	-16 987	4 202	317 427
QBE	36 000	0	-22 147	0	13 853
SALVA	290 128	17 702	-1 589	-874	305 367
SEESAM	350 040	27 706	0	3 434	381 180
SWEDBANK	397 220	40 799	-6 427	5 075	436 667
kokku	4 002 173	313 507	-176 355	24 475	4 163 800

Tabel 19.2 Nõuded ja kohustised seotud osapooltega

	nõue	kohustis	nõue	kohustis
	31.12.2019	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2018
BTA	20 588	0	24 158	0
COMPENSA	7 404	0	8 085	0
DRAUDIMAS	41 610	0	49 557	0
ERGO	46 990	0	56 970	6 902
GJENSIDIGE	8 843	0	11 623	0
IF	33 247	1 800	37 979	1 781
INGES	23 234	1 896	28 461	1 493
QBE	0	354	18 000	4 615
SALVA	20 558	218	81 778	25 698
SEESAM	22 772	0	28 593	0
SWEDBANK	37 538	0	36 899	0
EKsL	93 871	0	58 307	0
kokku	356 655	4 267	440 410	40 489

Tabelis toodud nõuete saldo koosneb IFRS 15-ga kooskõlas esitatud nõuetest. Kohustiste hulgas on eraldiste koosseisus kajastatavaid kohustisi perioodi lõpu seisuga 4,3 (2018: 40,0) tuhat eurot.

Juhtorganid

Juhatuse liikmete lepingute alusel arvestati juhatusele tasu (koos maksudega) 2019. aastal 292,6 (2018: 279,8) tuhat eurot. Nõukogu liikmetele on samal perioodil arvestatud tasu koos maksudega summas 18,4 (2018: 18,4) tuhat eurot. Juhatuse liikmete kompensatsiooni suurus ennetähtaegse tagasikutsumise puhul on võrdne kuue kuu tasuga.

MTÜ Eesti Kindlustusseltside Liit (EKsL)

Juhatuse liikmed Mart Jesse, Andres Piirsalu ja Lauri Potsepp on ka EKsL-i juhatuse liikmed. LKF ja EKsL tegutsevad ressursse ühiselt kasutades, millest tekib vajadus vastavate kulude jaotamiseks kahe finantseerimisallika vahel. Kulude jaotus on põhimõtteliselt läbi viidud järgnevalt:

- 📁 tööaja kasutuse hindamine ja sellele vastavad tööjõukulud;
- 📁 ülejäänud kulude jaotamine, lähtudes (rakendamise järjekorras): a) kulukandja päritolust, b) tööaja kasutuse (või vastavate tööjõukulude) proportsioonist, või c) võrdsest jagamisest.

2019. aastal on LKF ja EKsL arveldanud tegevuskulusid summas 185,5 (2018: 176,6) tuhat eurot.

Lisa 20. Tingimuslikud kohustised

Juhatuse liikmete kompensatsioon

Juhatuse liikmete kompensatsiooni suurus ennetähtaegse tagasikutsumise puhul on võrdne kuue kuu tasuga, seisuga 31.12.2019 oleks nimetatud summa suurus koos maksudega 129,6 (2018: 111,2) tuhat eurot.

Maksurevisjoni võimalik mõju

LKFis ei ole viimastel aastatel läbi viidud maksurevisjoni. Maksuhalduril on õigus kontrollida LKFi maksuarvestust kuni viie aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendava maksusumma koos intressidega ning trahv. LKFi juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksurevisjoni tulemusena tekkida LKFil oluline täiendav maksusumma.

Võimalik vaidlus koostööpartneriga

LKF on sisse viimas muudatusi finantsvarade juhtimises. Sellega seoses on võimalik kohtuvaidlus koostööpartneriga. Võimaliku kohtuvaidluse majanduslikku mõju ei ole aruande koostamise hetkel võimalik hinnata.

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

MTÜ EESTI LIIKLUSKINDLUSTUSE FONDI MÜÜGITULU VASTAVALT EMTAK 2008-LE

EMTAK	Tegevusala	2019	2018
46141	Masinate, tööstusseadmete, laevade ja õhusõidukite vahendamine sh arvutite ja arvutitarkvara vahendamine	92 232	88 214
65121	Kahjukindlustus	1 065 103	890 965
63991	Mujal liigitamata infoalane tegevus	672	2 896
		1 158 007	982 075

PLANEERITAVAD TEGEVUSALAD AASTAKS 2020

EMTAK	Tegevusala
46141	Masinate, tööstusseadmete, laevade ja õhusõidukite vahendamine, sh arvutite ja arvutitarkvara vahendamine
65121	Kahjukindlustus
63991	Mujal liigitamata infoalane tegevus

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 31.03.2020

mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond (registrikood: 80206477) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
ANDRES PIIRSALU	Juhatuse liige	31.03.2020
MART JESSE	Juhatuse liige	31.03.2020
HILLAR LÕHMUSSAAR	Juhatuse liige	31.03.2020
LAURI POTSEPP	Juhatuse liige	31.03.2020

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond nõukogule

Arvamus

Oleme auditeerinud mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2019 ning eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta tulude ja kulude aruannet, netovara muutuste aruannet, rahavoogude aruannet ja raamatupidamise aastaaruande lisasid ning aastaaruande koostamisel kasutatud peamiste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet.

Meie arvates kajastab kaasnev raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond seisuga 31. detsember 2019 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

Arvamuse alus

Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti). Meie kohustusi vastavalt nendele standarditele kirjeldatakse täiendavalt meie aruande osas „Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga“. Me oleme ettevõttest sõltumatud kooskõlas kutseliste arvestusekspertide eetikakoodeksiga (sh sõltumatuse standardid) (Eesti), ja oleme täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt eetikakoodeksi nõuetele.

Me usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie arvamusele.

Muu informatsioon

Juhtkond vastutab muu informatsiooni eest. Muu informatsioon hõlmab tegevusaruannet, kuid ei hõlma raamatupidamise aastaaruannet ega meie asjaomast vandeauditori aruannet.

Meie arvamus raamatupidamise aastaaruande kohta ei hõlma muud informatsiooni ja me ei tee selle kohta mingis vormis kindlustandvat järeldust.

Seoses meie raamatupidamise aastaaruande auditiga on meie kohustus lugeda muud informatsiooni ja kaaluda seda tehes, kas muu informatsioon oluliselt lahkneb raamatupidamise aastaaruandest või meie poolt auditi käigus saadud teadmistest või tundub muul viisil olevat oluliselt väärkajastatud.

Kui me teeme tehtud töö põhjal järelduse, et muu informatsioon on oluliselt väärkajastatud, oleme kohustatud sellest faktist aru andma. Meil ei ole sellega seoses millegi kohta aru anda.

Juhtkonna ja nende, kelle ülesandeks on valitsemine, kohustused seoses raamatupidamise aastaaruandega

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ning õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt ning sellise sisekontrollisüsteemi eest nagu juhtkond peab vajalikuks, võimaldamaks raamatupidamise aastaaruande korrektset koostamist ja esitamist ilma pettustest või vigadest tulenevate oluliste väärkajastamisteta.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkond kohustatud hindama ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana, esitama infot, kui see on asjakohane, tegevuse jätkuvusega seotud asjaolude kohta ja kasutama tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb kas ettevõtte likvideerida või tegevuse lõpetada või tal puudub sellele realistlik alternatiiv.

Need, kelle ülesandeks on valitsemine, vastutavad ettevõtte raamatupidamise aruandlusprotsessi üle järelevalve teostamise eest.

Vandeauditori kohustused seoses raamatupidamise aastaaruande auditiga

Meie eesmärk on saada põhjendatud kindlus selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne tervikuna on kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta, ja anda välja vandeauditori aruanne, mis sisaldab meie arvamust. Põhjendatud kindlus on kõrgetasemeline kindlus, kuid see ei taga, et olulise väärkajastamise eksisteerimisel see kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimise standarditega (Eesti) läbiviidud auditi käigus alati avastatakse. Väärkajastamised võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majanduslikke otsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

Kasutame auditeerides vastavalt rahvusvaheliste auditeerimise standarditele (Eesti) kutsealast otsustust ja säilitame kutsealase skeptitsismi kogu auditi käigus. Me teeme ka järgmist:

- teeme kindlaks ja hindame raamatupidamise aastaaruande kas pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamise riskid, kavandame ja teostame auditiprotseduure vastuseks nendele riskidele ning hangime piisava ja asjakohase auditi tõendusmaterjali, mis on aluseks meie arvamusele. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise mitteavastamise risk on suurem kui veast tuleneva väärkajastamise puhul, sest pettus võib tähendada salakokkulepet, võltsimist, info esitamata jätmist, väärsitiste tegemist või sisekontrolli eiramist;

- omandame arusaamise auditi puhul asjassepuutuvast sisekontrollist, et kavandada nendes tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamiseks ettevõtte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta;

- hindame kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna arvestushinnangute ja nendega seoses avalikustatud info põhjendatust;

- teeme järelduse juhtkonna poolt tegevuse jätkuvuse arvestuse alusprintsipi kasutamise asjakohasuse kohta ja saadud auditi tõendusmaterjali põhjal selle kohta, kas esineb olulist ebakindlust sündmuste või tingimuste suhtes, mis võivad tekitada märkimisväärset kahtlust ettevõtte suutlikkuses jätkata jätkuvalt tegutsevana. Kui me teeme järelduse, et eksisteerib oluline ebakindlus, oleme kohustatud juhtima vandeauditori aruandes tähelepanu raamatupidamise aastaaruandes selle kohta avalikustatud infole või kui avalikustatud info on ebapiisav, siis modifitseerima oma arvamust. Meie järeldused põhinevad vandeauditori aruande kuupäevani saadud auditi tõendusmaterjalil. Tulevased sündmused või tingimused võivad siiski kahjustada ettevõtte suutlikkust jätkata jätkuvalt tegutsevana;

- hindame raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, struktuuri ja sisu, sealhulgas avalikustatud informatsiooni, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne esitab aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi viisil, millega saavutatakse õiglane esitusviis.

Me vahetame nendega, kelle ülesandeks on valitsemine, infot muu hulgas auditi planeeritud ulatuse ja ajastuse ning märkimisväärsete auditi tähelepanekute kohta, sealhulgas mis tahes sisekontrolli märkimisväärsete puuduste kohta, mille oleme tuvastanud auditi käigus.

/allkirjastatud digitaalselt/
Stan Nahkor
Vandeauditori number 508
Ernst & Young Baltic AS
Audiitorettevõtja tegevusloa number 58
Rävala pst 4, 10143 Tallinn

31. märts 2020

Audiitorite digitaalallkirjad

mittetulundusühing Eesti Liikluskindlustuse Fond (registrikood: 80206477) 01.01.2019 - 31.12.2019 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
STAN NAHKOR	Vandeaudiitor	31.03.2020

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Kahjukindlustus	65121	Jah
Masinate, tööstusseadmete, laevade ja õhusõidukite vahendamine	46141	Ei
Mujal liigitamata infoalane tegevus	63991	Ei

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6671800
Faks	+372 6671801
E-posti aadress	lkf@lkf.ee
Veebilehe aadress	www.lkf.ee